



Ž I L I N S K Ý
samosprávny kraj
zriaďovateľ

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2013

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2013

OBSAH

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2013 bolo 68,48 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, spracovanie a vydávanie bibliografií, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja značné aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce. Rok 2013 bol rokom intenzívnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej, a Regionální knihovnou Karviná.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2013

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2013 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v porovnaní s rokom 2012 – t. j. akvizícia dokumentov, počet čitateľov a počet výpožičiek.

Plnenie: V roku 2013 bolo do fondu získaných 2 838 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 20 614,07 €, čo je o 1 189 knižničných jednotiek a 8 596,98 € viac ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 17 939,51 €, v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu o 9 972,58 €, pričom 75 % financií bolo získaných z mimorozpočtových zdrojov - z grantového systému MK SR 5 650 € z projektu, podporeného z Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 to bolo 7 896 €. Bilancia finančných zdrojov na nákup fondu sa oproti roku 2012, kedy bol nákup najnižší za ostatných 10 rokov, týmto výrazne zvýšila, ale nedosiahla úroveň roku 2009, kedy bolo vynaložených najviac finančných prostriedkov na nákup fondu (r. 2012 – 7 967 €, r. 2011 – 13 411 €, r. 2010 – 15 110 €, 2009 – 22 527 €, r. 2008 – 18 451 €, r. 2007 – 16 203 €, r. 2006 – 16 406 €, r. 2005 – 18 388 €, r. 2004 – 12 381 €, r. 2003 – 11 260 €).

V roku 2013 sa v knižnici zaregistrovalo 3 395 používateľov, z toho 885 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 1739, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 799 používateľov. Pokles počtu čitateľov je spôsobený predovšetkým prechodom na iný knižnično-informačný systém v roku 2012 a iným spôsobom rátania počtu registrovaných čitateľov. V prípade, že by sme k aktuálnemu číslu registrovaných používateľov zarátali počet čitateľov, ktorým v tomto období dobieha platná registrácia bez realizovanej výpožičky, teda tak ako mal zadaných registrovaných používateľov predchádzajúci knižnično-informačný systém (1599 používateľov), dostali by sme počet používateľov 4 994, čo by bolo o 140 používateľov menej ako v predchádzajúcom roku a tento pokles by kopíroval postupný celospoločenský trend poklesu registrovaných používateľov v knižniciach.

V roku 2013 bolo celkovo realizovaných 259 720 výpožičiek, čo je o 2 813 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku, čím bola úroveň ukazovateľa dosiahnutá. Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Výstavba a rekonštrukcia budovy

Plnenie: V roku 2009 bol podaný a podporený projekt na prístavbu a rekonštrukciu budovy knižnice do Regionálneho operačného programu s názvom Rozšírenie služieb a odstránenie nevyhovujúcich podmienok pre uchovávanie a prístupnosť knižného fondu v OK AH s celkovým rozpočtom 501 404 Eur. V roku 2012 sa uskutočnilo ďalšie verejné obstarávanie na dodávateľa, na základe ktorého sa zhotoviteľom súvisiacich stavebných prác stala firma EURO-BUILDING a.s. Bratislava. Dňa 26.9.2012 sa uskutočnilo odovzdanie a prevzatie staveniska stavby knižnice medzi objednávateľom – Žilinským samosprávnym krajom a zhotoviteľom - firmou EURO-BUILDING a.s. Bratislava. Z dôvodu nepriaznivých klimatických podmienok sa obidve strany dohodli, že začiatok stavebných prác sa uskutoční v jarných mesiacoch 2013. Keďže firma nedodrжала dohodnutý harmonogram a nezačala so stavebnými prácami, bola s ňou zmluva zrušená a v priebehu roku 2013 sa uskutočnilo ďalšie verejné obstarávanie na dodávateľa. Úspešným uchádzačom sa stala firma LEMONT – SLOVAKIA ŽILINA, s.r.o., ktorá dňa 12.11.2013 začala so stavebnými prácami. Plánovaný termín ukončenia prístavby a zateplenia hlavnej budovy je stanovený na máj 2014. V súvislosti s výstavbou novej časti knižnice došlo k momentálnemu zníženiu plochy knižnice a niektorým prevádzkovým zmenám - zlúčeniu umenovedného oddelenia a čítárne s beletriou v hlavnej budove, presunutiu duplikátov a multiplikátov z fondu beletrie do depozitov v prenajatých priestoroch.

Rozvoj cezhraničných kontaktov

Plnenie: V roku 2013 pokračovalo upevňovanie partnerstva s Regionálnou knižnicou Karviná, s ktorou sme do júna spolupracovali na projekte Kultúra nás spája a intenzívne sa rozvíjali i vzťahy s poľským partnerom prostredníctvom spolupráce na projekte Transhraničný prienik, ktorý realizovala Mestská verejná knižnica v Limanowej, a na projekte Oravskej knižnice s názvom Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne. Podrobnejšie údaje k aktivitám projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2013 sme ako žiadatelia realizovali 2 cezhraničné projekty (viď vyššie). Z dotačnej schémy Ministerstva kultúry boli podporené 4 projekty (nákup fondu, podpora kultúrno-výchovnej činnosti a kultúrne poukazy). Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke projektov uvádzame v príslušných častiach správy.

Boli vypracované aj ďalšie projekty – do Nadácie COOP, Nadácie SPP, Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, ktoré ale neboli podporené. Do grantového programu MK SR boli vypracované 4 projekty s termínom realizácie v roku 2014, ktoré boli k 31.12.2013 v procese schvaľovania.

Skvalitňovanie on-line služieb

Plnenie: Prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 bol v Oravskej knižnici A. Habovštiaka uvedený 26.4.2012 do prevádzky nový knižnično-informačný systém Clavius. Nový systém nám umožnil kvalitatívne zlepšovať činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.) Systém priniesol aj nové moduly Medziknižničná výpožičná služba, Metodika a Kultúrno-spoločenská činnosť, ktoré umožnia evidenciu potrebných informácií a vygenerujú súhrnné štatistické výstupy. Nový systém umožňuje zasielanie predupomienok, upomienok a informácií o dostupnosti rezervovaných dokumentov elektronickou formou, čím sa tento proces urýchlil. Súborný katalóg všetkých

regionálnych knižníc Žilinského kraja využívame pri poskytovaní medziknižničnej výpožičnej služby a vypracovaní rešerší podľa požiadaviek používateľov.

Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, naskenovaných článkov, faktografických údajov a pod. Zvyšujúci sa záujem používateľov o on-line služby dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu v rámci aktivity Benchmarking: Meranie a porovnávanie výkonov verejných knižníc prihraničného regiónu, ktorá bola súčasťou projektu Informácie bez hraníc, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce SR – ČR 2007-2013.

Pre Oravskú knižnicu A. Habovštiaka bola v rámci medziregionálneho benchmarkingu vybraná knižnica pôsobiaca v meste, ktoré má o 1/5 viac obyvateľov a aj viac odborných pracovníkov - Knižovna B.B. Buchlovana v Uherském Hradišti. Aj pri porovnaní dosiahnutých ukazovateľov za rok 2012 sa najvýraznejší rozdiel v neprospech našej knižnice prejavil v prírastku knižničných jednotiek, finančných prostriedkov na nákup fondu a počtu dochádzajúcich periodík. Napriek rozdielom v objemoch finančných prostriedkov, ktoré boli použité na nákup fondu v prepočte na 1 obyvateľa (r.2011: Uherské Hradište – 2,72 Eur, Dolný Kubín – 0,69 Eur, r. 2012: Uherské Hradište – 3,08 Eur, Dolný Kubín – 0,41 Eur) pri porovnávaní ďalších základných štatistických ukazovateľov nie sú výrazné rozdiely, v niektorých ukazovateľoch Oravská knižnica dosahuje vyššie výkony, napr. počet realizovaných podujatí na 1000 obyvateľov (UH – 14,92, DK – 42,60), ročná prevádzková doba na 1000 obyvateľov (UH – 83,66, DK – 133,28).

Pri porovnaní výkonov so slovenskou regionálnou knižnicou v meste s obdobným počtom obyvateľov (Dolný Kubín 19 508 obyvateľov, Rožňava 19 657 obyvateľov) dosiahla Oravská knižnica lepšie výsledky v základných ukazovateľoch - v prírastkoch knižničného fondu, registrovaných používateľoch a výpožičkách, ako aj v počte podujatí a získavaní dotácií a grantov. Knižnica v Rožnave poskytovala viac on-line služieb, mala viac študijných miest a internetových staníc, väčšiu plochu pre používateľov.

Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedomenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce.

Realizácia významných celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín, kde každoročne pripravuje sprievodné podujatia a stretnutia so spisovateľmi.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, kampaní a ankiet na podporu čítania (Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, Zlatá rybka - Detská kniha roka, maratón čítania – Čítajme si, Noc s Andersenom).

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnosť prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou, v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny, MY - Liptovské noviny a MY – Turčianske

noviny vyhlásila 10. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. Aktuálny 10. ročník súťaže bol súčasťou medzinárodného projektu a zúčastnili sa jej nielen slovenské, ale aj poľské časopisy.

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2013 realizovala 977 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, ako aj podpora klubovej činnosti.

V roku 2013 sa intenzívnejšie rozvinula spolupráca s Katolíckou univerzitou, Katedrou žurnalistiky pri súťaži školských časopisov a realizácii workshopov pre mladých žurnalistov, čo bola jedna z aktivít cezhraničného projektu s poľským partnerom.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v príslušných častiach správy.

Skvalitňovať služby znevýhodneným používateľom a seniorom

Plnenie:

V sledovanom období sme sa vo väčšom rozsahu zamerali aj na aktivity pre znevýhodnené skupiny používateľov a seniorov. Okrem donáškovej výpožičnej služby sme realizovali tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami pre členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS. Priamo pre cieľovú skupinu seniorov a sociálne znevýhodnených bol usporiadaný bezplatný kurz práce s počítačom a internetom ako súčasť projektu *Vzájomné kultúrne inšpirácie tradične i inovatívne*.

Dlhodobo knižnica spolupracuje aj so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne, Domovom pre osamelých rodičov s krízovým strediskom v Dolnom Kubíne. Podrobnejšie údaje sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych).

V súlade s naším regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy MK SR, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (údaje platné k 31. 10. 2013)

Dolný Kubín (mesto) – **19 434** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **39 532** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 909** obyvateľov

Námestovo (okres) – **60 604** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **9 368** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **36 051** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2013/2014, k 15.9.2013)

okres Dolný Kubín – **3 470** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 180** žiakov

okres Námestovo – **7 772** žiakov

mesto Námestovo – **943** žiakov

okres Tvrdošín – **3 678** žiakov

mesto Tvrdošín – **822** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 obchodná akadémia, 5 stredných odborných škôl a 1 vysoká škola má detašovanú pobočku (Katolícka univerzita Ružomberok).

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Oravské kultúrne stredisko, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Stredná zdravotná škola v Dolnom Kubíne, Stredná odborná škola technická v Istebnom, Spojená škola v Nižnej, Spojená škola – ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím, ZŠ s MŠ pri zdravotníckom zariadení v Dolnom Kubíne, Zariadenie pre seniorov v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre dospelých v Dolnom Kubíne, Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómov, metódičiek, bibliografiek, pracovníčok akvizície a katalogizácie a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. V súvislosti s používaním jednotného knižnično-informačného systému Clavius si pracovníci vo zvýšenej miere vymieňali skúsenosti a spolupracovali pri riešení odborných problémov, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si navzájom poskytujeme vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možnosti sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní. V roku 2013 sme participovali na spomienkových oslavách pri príležitosti 1150. výročia príchodu

vierozvestcov sv. Cyrila a sv. Metoda na územie dnešného Slovenska a realizácii 59. ročníku Hviezdoslavovho Kubína.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškoľovanie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín. Tradičná je spolupráca so Slovenskou národnou knižnicou, Maticou slovenskou v Martine, Katolíckou univerzitou v Ružomberku a Mestskou knižnicou v Ružomberku.

2.3. Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Tabuľkový prehľad *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s mestami, obcami a 3. sektorom* (pozri Prílohu č.1).

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov (Tvrdošín, Vyšný Kubín, Malatiná, Žaškov, Dlhá nad Oravou, Zázrivá, Chlebnice, Nižná, Krivá, Istebné, Oravský Podzámok, Pucov a i.), CZŠ A. Radlinského a Súkromnou ZŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, Súkromnou strednou odbornou školou podnikania a súkromným osemročným gymnáziom v Dolnom Kubíne, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektami: Spolok slovenských knihovníkov, Slovenská asociácia knižníc, občianske združenia (OZ ORBIS LIBRI Dolný Kubín, OZ diveRzita Dolný Kubín, OZ HOMO ERECTUS Dolný Kubín, OZ KUKučíNKA Dolný Kubín, OZ POLONUS Žilina, OZ Združenie literárnych klubov Slovenska Martin, OZ Centrum pre rodinu a sociálnu starostlivosť HARMÓNIA), materské centrá Pšťaľka a Mravenisko v Dolnom Kubíne, Aktiv centrum – materské centrum Klubík, Denné centrum Dolný Kubín, Jednota dôchodcov na Slovensku, Ahoj Slovakia (Poľská republika), Limanovský literárny klub (Poľská republika), Literárne kluby Mädokýš z Martina a Generácia z Nových Zámkov, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Spolok slovenských spisovateľov, Klub nezávislých spisovateľov.

Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

Tabuľkový prehľad *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK* (pozri Prílohu č. 2).

Naším tradičným cezhraničným partnerom je Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej, s ktorou sme v roku 2013 realizovali mikroprojekt Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne (apríl – december 2013) v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013. Oravská knižnica sa stala recipročne partnerom participujúcim na projekte knižnice v Limanowej s názvom Transhraničný prienik,

v rámci ktorého sa podieľala na vydaní e-booka a realizácií súťaže pre stredoškolskú mládež, zameranej na vedomosti o histórii, osobnostiach, knižniciach, pamiatkach a spolupráci Limanowej a Dolného Kubína.

S cezhraničným partnerom z Českej republiky – Regionální knihovnou Karviná sa v roku 2013 realizoval Kultúra nás spája.

Podrobnejšie informácie o zameraní a aktivitách projektov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Pravidelne raz štvrťročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a gastrolístky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4 krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácii. V roku 2013 bola v organizácii vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V roku 2013 kontrolné orgány Daňového úradu, Sociálnej poisťovne a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

Kontrolné orgány Žilinského samosprávneho kraja vykonali finančnú kontrolu v zmysle ustanovenia § 13 až 25 zákona NR SR č.502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v príspevkovej organizácii. Kontrola bola vykonaná v čase od 13.08.2013 do 23.8.2013 podľa zákona NR SR č.502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov následnú finančnú kontrolu zameranú na vykonávanie predbežnej a priebežnej finančnej kontroly podľa ustanovení § 9 a §10 zákona NR SR č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na správnosť a úplnosť vedenia účtovníctva v zmysle zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, na dodržiavanie zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na dodržiavanie zákona NR SR č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách, na dodržiavanie zákona NR SR č. 446/2001 Z. z. o majetku VÚC a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom ŽSK. Predmetom následnej finančnej kontroly boli aj uzatvorené zmluvné vzťahy a plnenie interných smerníc. Následná finančná kontrola útvaru hlavného kontrolóra ŽSK bola vykonaná za obdobie od 01.01.2012 do 31.12.2013 v kontrolovanom subjekte Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne.

V rámci kontrolovaných a predložených dokladov, neboli zistené kontrolným orgánom závažné nedostatky vo vedení účtovníctvam, pokladničných dokladov a interných smerníc.

4. Návštevnosť kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 3). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2012.

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod. (okrem mesiacov júl - august)

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Výška registračných poplatkov bola v roku 2013 upravená nasledovne:

	Rok 2012	Rok 2013
Dospelí	3,50 €	4,00 €
Študenti	2,50 €	3,00 €
Dôchodcovia	1,80 €	2,00 €
Deti	1,50 €	2,00 €

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 50%, deti 50 %, študenti 25 %). V roku 2013 sme v rámci projektu Rodinné pasy, ktorého iniciátorom bol ŽSK, poskytovali 20% zľavu na členských poplatkoch rodinám vlastniacim tento preukaz. V roku 2013 túto možnosť využili 3 používatelia. Bezplatné členstvo v knižnici bolo poskytnuté vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ, účastníkom celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám* (148 používateľov), študentom 1. ročníkov stredných škôl, účastníkom informačnej výchovy (85 používateľov), účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* (123 používateľov), deťom MŠ (26 používateľov). Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 43 používateľov a *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 8 záujemcov. Dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom a aktivistom poskytujeme čestné bezplatné členstvo.

5.6 Využitie kultúrnych poukazov – Príloha č. 4

Žiaci, študenti a pedagogickí pracovníci mohli využiť kultúrne poukazy na úhradu ročného registračného poplatku, prístup na internet a tlač dokumentov. Knižnica získala 650 kultúrnych poukazov a za ich hodnotu 650 € zakúpil nový knižničný fond.

5.7 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2014

Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch sa v roku 2014 neplánujú.

	Rok 2013
Dospelí	4,00 €
Študenti	3,00 €
Dôchodcovia	2,00 €
Deti	2,00 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 5).

Informácie o zameraní a aktivitách projektov, podporených MK SR a Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 a Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013 sú podrobnejšie uvedené v časti II. Odborná činnosť. Finančný prínos projektov je uvedený v časti 15.10 Objem finančných prostriedkov získaných z MK SR a ďalších zdrojov.

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

Sponzorská materiálna pomoc pri realizácii podujatí, ktoré knižnica v roku 2013 získala boli v hodnote cca 500 €. Sponzorsky nás podporili: Rajo Slovensko Bratislava, Cukrárenská výroba Veličná, Topas Ružomberok, Miloš Huba ORSA Dolný Kubín, Lekáreň U Anjela, vydavateľstvá Slovart, Fragment, Daxe. Vydanie dvoch čísiel časopisu Priateľ knižnice bolo tiež realizované za podpory sponzorských príspevkov.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 Občianske združenie.

7. Účasť pracovníkov a riaditeľa na poradách, školeniach, seminároch, zahraničných služobných cestách

Peter Huba - riaditeľ knižnice

- 04.04. - konferencia *Kultúrny turizmus v Žilinskom kraji*, Úrad ŽSK, Žilina
- 16.04. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 14.06. - poznávací exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 28.06. - slávnostné otvorenie knižnice v Čadci
- 26.09. - stretnutie projektového tímu Limanowa
- 25.11. - porada riaditeľov, ŽSK Žilina

Mgr. Martina Fecskeová – metodička

- 12.03. - celoslovenský seminár *Knihovnícke ostrie, aktuálne problémy slovenských knižníc a ich riešenie*, SNK Martin
- 26.03. - celoslovenský seminár *Benchmarking v slovenských knižniciach*, SNK Martin
- 04.04. - konferencia *Kultúrny turizmus v Žilinskom kraji*, Úrad ŽSK, Žilina
- 16.04. - rozbor činnosti a hospodárenia knižníc ŽSK, Krajská knižnica v Žiline
- 15.05. - seminár *Tablety, e-čítačky, mobility a mobilita e-zdrojov*, SNK Martin
- 17.05. - seminár *Kľúčové kompetencie knižnično-informačného pracovníka a úloha knižníc pri rozvíjaní jednotlivca*, Krajská knižnica Žilina
- 13.06. - Konferencia *Cyryl a Metod a slovanský svet*, Sobášny palác Bytča
- 26.07. - prezentácie e-booku *Transgraniczne przenikanie – Transhraničný prienik*, Miejska Biblioteka Publiczna v Limanowej
- 29.07. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina
- 03.09. - školenie k zákonu č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov, Mestský úrad Martin
- 24.09. - seminár *Rozvoj profesionálnych kompetencií knihovníkov pri práci s používateľmi so špecifickými potrebami* v Krajskej knižnici v Žiline
- 26.09. - stretnutie projektového tímu Limanowa
- 13.10. - celoslovenský seminár *Benchmarking v slovenských knižniciach*, SNK

- 18.-19.10. - zjazd Odborového zväzu pracovníkov knižníc SR, Štrba
13.12. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina

Mgr. Mária Bachledová – ekonómka

- 27.02. - Legislatíva a dohody od 1.1. 2013 v programe MAGMA, ročné zúčtovanie dane, prehľady na daňový úrad - Žilina
29.04. - Verejné obstarávanie v systéme EVOSERVIS Žilina
14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
30.07. - Ochrana osobných údajov – Žilina
26.09. - stretnutie projektového tímu Limanowa
27.10. - Ekonomicko-informačný systém ISPIN 2 – preškolenie nová verzia

Mgr. Marián Karcol - projektový manažér

- 06.03. - prezentácia projektu Na počiatku bolo SLOVO..., Turčianska knižnica v Martine
04.04. - konferencia *Kultúrny turizmus v Žilinskom kraji*, Úrad ŽSK, Žilina
14.05. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu „Kultúra nás spája“, RKK Karviná,
14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
30.07. - pracovné stretnutie s Ing. Andreou Fraňovou, projektovou manažérkou, TSK Trenčín
17.10. - seminár Matej Bel a Trenčianska stolica, ŽSK Žilina
11.11. - pracovná porada zameraná na oblasť civilnej ochrany obyvateľstva, ŽSK Žilina

Ľubica Luptáková - bibliografka

- 13.02. - porada bibliografov Žilinského kraja, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
29.-30.5. - Dni regionálnej bibliografie, SNK Martin
14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
26.07. - prezentácie e-booku Transgraniczne przenikanie – Transhraničný prienik, Miejsk Biblioteka Publiczna v Limanowej
15.10. - seminár Advokát a sudca P. O. Hviezdoslav, Múzeum P. O. Hviezdoslava D. Kubín
20.11. - Krajská konferencia SSK ŽK v Martine
25.11. - seminár Dejiny a význam Oravského múzea, Múzeum P. O. Hviezdoslava D. Kubín
13.12. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina

Mgr. Miriam Kazimírová - koordinátor služieb a KVČ

- 06.03. - prípravný výbor 59. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
04.04. - konferencia *Kultúrny turizmus v Žilinskom kraji*, Úrad ŽSK, Žilina
14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
06.06. - prípravný výbor 59. Hviezdoslavovho Kubína v MsKS v Dolnom Kubíne
26.06. - služobná cesta do MBP Limanowa (PR), stretnutie projektových tímov v rámci projektu cezhraničnej spolupráce *Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne*
24.09. - seminár *Rozvoj profesionálnych kompetencií knihovníkov pri práci s používateľmi so špecifickými potrebami* v Krajskej knižnici v Žiline
14.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2013 v Incheba, a. s. Bratislava
27.11. - Slávnostná akadémia k 20. výročiu otvorenia Špeciálnej ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím Dolný Kubín v MsKS v Dolnom Kubíne

Oľga Milučká - katalogizátorka

- 10.05. - Seminár o českej literatúre, Krajská knižnica Žilina
14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
14.11. - Medzinárodný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2013 v Incheba, a. s. Bratislava
13.12. - školenie k systému Clavius, Krajská knižnica Žilina

Antónia Albíniová - náučné oddelenie

- 13.06. - Konferencia Cyril a Metod a slovanský svet, Sobášny paláč Bytča
- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 20.06. - Zasadnutie výboru SSK Žilinského kraja v Martine
- 19.09. - školenie k MVS a rešeršovaniu, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 20.11. - Krajská konferencia SSK ŽK v Martine

Zdenka Štefková - náučné oddelenie

- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 19.09. - školenie k MVS a rešeršovaniu, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 17.10. - seminár Matej Bel a Trenčianska stolica, ŽSK Žilina

Mgr. Tatiana Polečová – náučné oddelenie

- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 19.09. - školenie k MVS a rešeršovaniu, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín

Alena Javorková - detské oddelenie

- 04.04. - konferencia *Kultúrny turizmus v Žilinskom kraji*, Úrad ŽSK, Žilina
- 14.05. - stretnutie projektového tímu mikroprojektu „Kultúra nás spája“, RKK Karviná
- 17.05. - seminár Kľúčové kompetencie knižnično-informačného pracovníka a úloha knižníc pri rozvíjaní jednotlivca , Krajská knižnica Žilina
- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 26.07. - prezentácie e-booku Transgraniczne przenikanie – Transhraničný prienik, Miejsk Biblioteka Publiczna v Limanowej
- 23.-24.9. - celoslovenská súťažná prehliadka knižničných podujatí v Staromestskej knižnici Bratislava
- 20.11. - krajské kolo Knižného vŕvedka, Turčianska knižnica Martin

Jana Katreníková - detské oddelenie

- 13.06. - Konferencia Cyril a Metod a slovanský svet, Sobášny paláč Bytča
- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej

Jozefína Drabiňáková - oddelenie beletrie, čítareň

- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej
- 19.09. - školenie k MVS a rešeršovaniu, Oravská knižnica A. Habovštiaka Dolný Kubín
- 20.11. - Krajská konferencia SSK ŽK v Martine

Viera Čiljaková - oddelenie beletrie, čítareň

- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej

Iveta Salvová - oddelenie beletrie, čítareň, úsek bibliografie a regionálnych dokumentov

- 14.06. - poznávacia exkurzia knihovníkov Žilinského kraja do Karvinej

8. Public relations

8.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: nebola

8.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

8.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie: 28

8.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii: 24

8.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 1

8.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média

1. Infoštúdio Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia.

Obrazové spravodajstvo:

1. 18.01.2013 – Netradičná novinka v knižnici
2. 08.02.2013 – Krst knihy Stana Markoviča
3. 15.03.2013 – Deň rozprávok na Kukučínke
4. 05.04.2013 – Kniha Oravy 2012
5. 19.04.2013 – Spisovateľka Enja Rúčková v Oravskej knižnici
6. 26.04.2013 – Spoznali sme najzaujímavejšie knihy Oravy
7. 02.08.2013 – Krst novej e-knihy v Oravskej knižnici
8. 13.09.2013 – Avizujeme
9. 18.10.2013 – Spisovateľka Eva Dedinská v knižnici
10. 29.11.2013 – Výstavba knižnice začala po ročnej odmlke

2. TV Markíza:

1. Ticho v skrini. In: Televízne noviny, 26.1.2013 o 19,00 hod.

3. Slovenský rozhlas – Rádio Regina:

1. Pozvete nás ďalej? In: Rádio Regina, 10.3.2013 o 13,00 hod.

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme
- **infotabule na parkoviskách** a pri objektoch: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa
- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice

Oravská knižnica realizuje vzťahy s verejnosťou nielen svojou činnosťou a podujatiami, ale aj formou tlačných propagačných materiálov, rubriek a relácií v masmédiách a na internete. Od r. 2009 vydáva časopis *Priateľ knižnice* v tlačenej forme a jednotlivé čísla sú zverejnené aj na webovej stránke knižnice. Výber z plánovaných podujatí bol publikovaný v tlačennom katalógu kultúrnych a športových podujatí *Čo sa chystá na Orave v roku 2013*.

Informácie o svojich kultúrnych podujatiach zverejňovala knižnica okrem vlastnej webovej aj na webových stránkach: www.infolib.sk, www.dolnykubin.sk, www.zask.sk.

Pre účely prezentácie knižnice na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2013 bola pripravená PC prezentácia projektov a činností knižnice, na Pódium 1 sa predstavila programom *Kniha Oravy 2012* – prezentácia súťaže a víťazných autorov.

Propagácia a prezentácia organizácie sa realizovala bez vynaložených finančných prostriedkov, okrem vydania propagačných materiálov – kalendárikov, záložiek, tašiek a letákov, ktoré boli financované v rámci realizácie projektov.

8.3 Edičná činnosť

1. **MAPA kultúrno-historických a turistických zaujímavostí Oravy. MAPA atrakcji kulturalno-historycznych i turystycznych Orawy. 2013.** Mapa vydaná v rámci projektu č. PL-SK/ZA/IPP/III/ Vzájomné kultúrne inšpirácie-tradične i inovatívne, realizovaného v partnerskej spolupráci s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej
2. **Záložka-detské oddelenie.** Materiál vydaný v rámci projektu č.PL-SK/ZA/IPP/III/020 Vzájomné kultúrne inšpirácie-tradične i inovatívne, realizovaného v partnerskej spolupráci s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej
3. **Vreckový kalendárik 2014-2015.** Materiál vydaný v rámci projektu č. PL-SK/ZA/IPP/III/020 Vzájomné kultúrne inšpirácie-tradične i inovatívne, realizovaného v partnerskej spolupráci s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej
4. **Nástenný kalendár 2014-2015.** Materiál vydaný v rámci projektu č. PL-SK/ZA/IPP/III/020 Vzájomné kultúrne inšpirácie-tradične i inovatívne, realizovaného v partnerskej spolupráci s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej
5. **Ferko Urbánek a Dolný Kubín :** výberová personálna bibliografia [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. 38 s. 78 záz. ISBN 978-80-89099-33-7
6. **Orava v povestiach :** tematická bibliografia [zost. Ľubica Luptáková]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. 665 záznamov, 108 s. ISBN 978-80-89099-32-0
7. **Ivan Branislav Zoch :** medailóny oravských osobností [zost. Iveta Salvová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. Biografický leták.
8. **Elena Hroboňová :** medailóny oravských osobností [zost. Iveta Salvová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. Biografický leták.
9. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2012** [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. 52 s., 26 príloh
10. **Stav verejných knižníc za rok 2012 :** okresy Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín [zost. Martina Fecskeová]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. nestr.
11. **Priateľ knižnice :** časopis Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne [zost. Peter Huba]. Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2013. Vychádza dvakrát ročne. 40+38 s. ISSN 1337-9534

9. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Riaditeľka Miejskej Biblioteki Publicznej v Limanowej Mgr. Joanna Michalik a riaditeľka Regionální knihovny Karviná PhDr. Halina Molinová viacnásobne ocenili spoluprácu pri realizácii cezhraničných projektov.

Organizácia získala poďakovanie za aktívnu participáciu pri organizovaní Hviezdoslavovho Kubína zo strany jedného z hlavných organizátorov – MsKS Dolný Kubín a ocenenie za prípravu podujatia na Bibliotéke 2013 od zástupcu Obce Oravcov v Bratislave JUDr. Milana Galandu.

Organizácia získala ďakovné listy za aktívnu spoluprácu, podporu a pomoc od zástupcov ZŠ M. Kukučina a ZŠ. J. Matúšku, osobitne ďakovný list od zástupcov ZŠ M. Kukučina a ZŠ. J. Matúšku získala koordinátorka kultúrno-výchovnej činnosti Mgr. Miriam Kazimírová. Pracovníčka Detského oddelenia Alena Javorková získala s kolektívom žiakov II.A zo ZŠ M. Kukučina 2. miesto a s II. B zo ZŠ P. Škrabáka 3. miesto v celoslovenskej čitateľskej súťaži Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!. Na 6. ročníku Súťažnej prehliadky knižničných podujatí pre deti v Knižnici Bratislava – Staré Mesto získala A. Javorková Cenu za nápaditosť a tvorivosť pri varení literárnych textov.

Poďakovanie knižnici a M. Kazimírovej za aktivity pre účastníkov Letnej školy slovenského jazyka a kultúry od združenia Ahoj Slovakia Język Slowacki Krakow a poďakovanie za spoluprácu od redakcie MY Oravské noviny.

10. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

10.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OKAH

Oravská knižnica k 31. 12. 2013 spravovala majetok ŽSK:

- parcelu KN č. 386 – zastavaná plocha o výmere 210 m²
- parcelu KN č. 387 – zastavaná plocha o výmere 283 m²

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne získala na základe Zámennej zmluvy zo dňa 16.5. 2013 od Žilinského samosprávneho kraja do správy nehnuteľnosť – pozemky, nachádzajúcu sa v katastrálnom území Dolný Kubín a to:

- Pozemok - parcela C. č. KN 381/1, zastavané plochy a nádvorja o výmere 76 m² zapísaný správou katastra Dolný Kubín na liste vlastníctva č. 5965 pre katastrálne územie Dolný Kubín, obec Dolný Kubín, okres Dolný Kubín.
- Pozemok - parcela C. č. KN 385, záhrady o výmere 31 m² zapísaný správou katastra Dolný Kubín na liste vlastníctva č. 5965 pre katastrálne územie Dolný Kubín, obec Dolný Kubín, okres Dolný Kubín.
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- budova bola asanovaná v roku 2013 bude postavená nová budova

Príloha č. 6

10.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

V hodnotenom roku 2013 sa veľké technické opravy nekonali. V druhej polovici roka 2013 došlo k začatiu stavby novej budovy, ktorá by mala byť ukončená v termíne apríl – máj

2014. Organizácia je v súčasnosti obmedzovaná nedostatočnými priestormi pre svoju činnosť. Časť knižničného fondu a materiálne – technické vybavenie je uskladnené v prenajatých priestoroch.

10.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Celková plocha knižnice je 756 m², z toho priestory pre používateľov k 31.12.2013 sú 484 m². Prevádzkové náklady činili celkovo 15 481,00 €.

Príloha č. 7

10.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Vzhľadom na plánovanú výstavbu a rekonštrukciu budovy bolo nutné prenajať depozitné priestory pre fond a interiérové vybavenie.

Príloha č. 8

10.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Oravská knižnica nemá dostatok priestorov pre svoju činnosť, a tak ich neposkytuje ani iným organizáciám. Po súhlasnom vyjadrení z Mestského úradu v Dolnom Kubíne poskytuje na stene budovy prenájom priestoru na umiestnenie vývesného štítu.

Príloha č. 9

10.6 Rekonštrukcie

V roku 2013 sa nerealizovali žiadne rekonštrukcie na budove OKAH, v druhej polovici roka začala realizácia prístavby Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, predpokladané ukončenie stavby je v apríl až máj 2014.

10.7 Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni na odstránenie prevádzkových nedostatkov.

10.8 Vozový park

Organizácia je vlastníkom jedného osobného automobilu Renault CLIO-THALIA, vyrobený v roku 2001, k 31.12.2013 bol počet najazdených kilometrov 87 989. Organizácia v roku 2013 žiadala o nákup motorového vozidla, nakoľko motorové vozidlo ktoré vlastníme je opotrebované prevádzkou a nespĺňa požadované kapacitné priestory na prepravu osôb.

Pozri *Prílohu č. 10*

10.9 Poistenie majetku

V roku 2013 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina.

Pozri *Prílohu č. 11*

10.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky firmou ACCRUAL, s.r.o. Dolný Kubín.

11 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri Prílohu č. 12

Oravská knižnica v roku 2013 neplatila daň z nehnuteľnosti.

12 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tabuľkový prehľad *Elektronizácia*, (pozri Prílohu č. 13).

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet PC s pripojením na internet	Z toho prístupných pre verejnosť	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
29	13	26	10	0

Tab. 2 Softvérové vybavenie

Typ siete	Štrukturovaná sieť typu server – klient s rozvodovým uzlom 16-portovým switchom a 24-portovým patch panelom
Knižnično-informačný softvér	Libris, Biblis, Clavius
Operačné systémy	Windows XP Professional, Windows XP Home Edition, Windows 7 Home Premium, Windows 7 Professional, Windows Server 2008
	Solaris
Počet automatizovaných pobočiek	0

Všetky knižnično-informačné procesy v Oravskej knižnici A. Habovštiaka boli do apríla 2012 realizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris a Biblis, následne v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“ prešla knižnica od 26.4.2012 na systém Clavius a spolu s ním získala i nový server IBM Express x3200 M3. Vlastné technické vybavenie knižnice tak tvoria 2 servery s operačným systémom Windows Server 2008 a 15 pracovných staníc s operačnými systémami Windows 2000/XP Home/XP Professional/7 Home Premium, ktoré sú zapojené v lokálnej sieti a prevádzkuje sa na nich nový systém Clavius (z toho 3 slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov). Kvôli kontrole dát sa dočasne využívajú i staršie systémy Libris a Biblis. Funkciu proxy servera nahrádza v knižnici 1 router. Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 10 PC, z toho 4 tzv. tenkí klienti SunRay s IBM serverom, ktoré knižnica získala v roku 2007 prostredníctvom projektu Informatizácia knižníc – Verejný internet v knižniciach SR. Ako operačný systém využívajú Solaris na báze LINUX-u a UNIX-u. Ďalšie 4 počítače sú zapojené v sieti VUCnet.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 21 tlačiarmi (14 čiernobielych laserových, 6 farebných laserových, 1 farebná atramentová), 5 plošnými skenermi, ktoré umožňujú skenovanie dokumentov do veľkosti A4, 10 laserovými snímačmi čiarových kódov, 2 dataprojektormi. Súčasťou elektronického technického vybavenie knižnice je tiež 5 kopírovacích strojov, 2 digitálne kamery, 3 digitálne fotoaparáty, 2 čítačky e-knží, 2

laminovacie stroje, 6 záložných zdrojov, IC rekordér, 2 TV, 2 DVD prehrávače, videorekordér, interaktívna tabuľa a ozvučovací technika. Na oddeleniach náučnej a detskej literatúry je inštalovaný elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením.

Z vyššie uvedeného technického vybavenia získala knižnica v roku 2013 4 PC, 2 farebné laserové tlačiarne, 2 čiernobiele laserové tlačiarne, 2 skenery, 3 snímače čiarových kódov, 2 čítačky e-kníf, a to v rámci realizácie projektu Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne, spolufinancovaného z Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013.

Na Oddelení ekonomicko-technickej činnosti sa pre účely personálnej a mzdovej agendy využíva softvér MAGMA, účtovníctvo organizácie je vedené v programe ISPIN, agendy registratúry sa realizuje v automatizovanom systéme FABASOFT.

Tab. 3 Internet

Typ pripojenia *	Prenosová rýchlosť	Počet pripojených PC	Z toho pre používateľov	Počet pobočiek s internetom pre verejnosť
DSL – T-Com	5/0,5 Mbit/s	22	10	0
DSL - Vucnet	10/1 Mbit/s	4	0	0

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. V sieti VUCnet sú zapojené 4 počítače (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér), ostatné počítače využívajú DSL internetové pripojenie (provider T-Com, typ Biznis Profi Klasik) s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 5/0,5 Mbit/s.

Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Oravská knižnica A. Habovštiaka poskytuje svojim používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné online služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácií o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺžení výpožičnej doby dokumentov a pod.)

Prezerať si svoje konto, predlžovať výpožičnú dobu a rezervovať žiadanú literatúru umožňuje používateľovi PIN kód, ktorý automaticky prideliuje knižnično-informačný systém Clavius na základe dátumu narodenia; v predchádzajúcom systéme oň musel čitateľ osobitne

požiadať. Pretrváva záujem o on-line rezerváciu dokumentov a službu MVS. V roku 2013 bolo realizovaných 1705 rezervácií dokumentov z fondu knižnice.

Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti rezervácie literatúry na internetovej stránke Oravskej knižnice A. Habovštiaka, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Nový knižnično-informačný systém umožnil používateľom aj predlžovanie výpožičnej doby dokumentov prostredníctvom svojho konta a zasielanie predupomienok, upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom mailovej komunikácie.

Webová stránka knižnice je vytvorená vo voľne šíriteľnom redakčnom systéme United-Nuke a webhosting domény zabezpečuje na svojom serveri firma WebSupport, s.r.o. Na webovú stránku knižnice bolo v roku 2013 zaznamenaných 69 995 vstupov návštevníkov, z toho bolo 50 742 prístupov do on-line katalógu.

Profil knižnice na facebooku obsahuje základné informácie o organizácii, a tiež pravidelne zverejňované aktuality, pozvánky na podujatia a fotografie z realizovaných aktivít. V minulom roku videlo obsah našej stránky 3526 používateľov.

Prístup na internet môžu používatelia využívať na oddelení beletrie a detskom oddelení. Platenú verejnú internetovú stanicu na oddelení beletrie môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť zabezpečujú 4 terminály na detskom oddelení, ktoré knižnica získala v rámci národného projektu MK SR Informatizácia knižníc. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť aj pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka Apache OpenOffice.org, skenovať a tlačiť dokumenty.

	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
Používatelia internetu a PC	9 573	6 748	- 2 825
– z toho deti	3 742	2 953	- 789

12.1 Perspektívy, vízie rozvoja – požiadavky (návrh)

Od roku 2012 knižnica prevádzkuje nový knižnično-informačný systém Clavius, ktorý získala prostredníctvom projektu Žilinského samosprávneho kraja Informácie bez hraníc - Budovanie informačnej spoločnosti prostredníctvom prepojenia knižnično-informačných systémov, spolufinancovaného Európskou úniou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika. Prechod na nový systém nám umožnil rozšíriť spektrum poskytovaných služieb pre používateľov, ako aj skvalitniť činnosť knižnice po odbornej stránke (zdieľaná katalogizácia, aplikácia formátu MARC 21, kompatibilita s inými systémami a pod.). Perspektívne je tiež potrebné modernizovať webovú stránku knižnice, keďže v súčasnosti využívaný redakčný systém, vykazuje viaceré nedostatky, ktoré neumožňujú naplno využívať potenciál webového sídla. Žiadosť o finančný príspevok na modernizáciu webu podala knižnica v rámci dotačného systému MK SR, zaslaný projekt je momentálne v schvaľovacom procese. Potrebné je zriadiť aj samostatnú študovňu internetu a elektronických zdrojov, pretože súčasné riešenie s pracovnými stanicami na jednotlivých oddeleniach nie je pre prevádzku knižnice optimálne. Priestory pre elektronickú študovňu sú plánované v rámci prístavby a prestavby knižnice, ktorá začala v roku 2013.

13. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 14).

13.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, odborná prax zamestnancov, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 4 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2013	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
Šofér, údržbár, kurič (kumulovaná funkcia)	1	0,5
Upratovačka	1	1
Vedúci ekonóm	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, doplňovania a spracovania		
Knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník doplňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Knihovník informatik	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník náučné oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník detské oddelenie	1	1
Knihovník hudobné, čítareň	1	1
Knihovník oddelenie beletrie	1	0,6
Spolu	17	16,10
z toho pracovníci R	2	1,5
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 5 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Dosiahnutý stupeň vzdelania	Počet zamestnancov
Základné	2
Stredné	1
Úplné stredné	8
Bakalárske	0
Vysokoškolské	6
Spolu	17

Tab. 6 Odborná prax zamestnancov vo fyzických osobách /bez pracovníkov R a pracovníkov na úväzok menej ako 0,50/

Platový stupeň	Roky odbornej praxe	Počet zamestnancov
1	do 2	0
2	do 4	0
3	do 6	2
4	do 9	0
5	do 12	0
6	do 15	0
7	do 18	0
8	do 21	4
9	do 24	2
10	do 28	2
11	do 32	2
12	nad 32	5

Tab. 7 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	1
31 – 40 rokov	3
41 – 50 rokov	8
51 a viac rokov	5
Spolu	17
Priemerný vek	46,64

Tab. 8 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2012	r. 2013
Priemerná mzda spolu	531,14	564,86
Priemerná mzda bez R a riaditeľa	507,17	524,75

13.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o vykonaní práce 8 osôb
- sezónni zamestnanci – organizácia nezamestnávala sez. pracovníkov
- chránené pracovné miesta- nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci v roku 2013 – organizácia v priebehu roka nemala aktivačných pracovníkov

13.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2013 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

14. Práca s dobrovoľníkmi

14.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov nemáme. Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia občianskeho združenia Orbis Libri) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o materiálnu pomoc alebo o pomoc vo forme nejakej služby. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 20. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

14.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie v roku 2012 nebolo zaregistrované do Zoznamu prijímateľov 2% z dane pre rok 2013, ale finančné prostriedky, ktoré získalo v predchádzajúcom roku boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, úhradu organizačných nákladov pri návštevách spisovateľov, nákup kancelárskych potrieb, materiálu pre tvorivé dielne a kníh vo výške 700 Eur.

Združenie získalo sponzorský príspevok vo výške 200 Eur od firmy Elektro Voms, s.r.o. na realizáciu podujatia Noc s Andersenom a ďalších aktivít detského oddelenia. Zo získaných finančných prostriedkov bol zabezpečený materiál pre tvorivé dielne, občerstvenie a vecné ceny pre účastníkov súťaží.

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2013, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2014.

15. Hospodárenie kultúrnej organizácie

15.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 19. decembra 2012 Uznesením č. 50/20 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2013 vo výške **171 925,00 Eur**. V zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne stanovené záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2013

Mzdové náklady boli vo výške 109 132,00 € , odvody do poisťovní 39 361,00 €.(podľa skutočného čerpania k 31.12.2013).

Kapitálový transfér

Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdr.41) vo výške 9 815,00 Eur boli určené na realizáciu mikroprojektu OP Cezhraniční spolupráca PL-SR na rok 2013 na projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“, boli pridelené omylom. Rozpočet bol opravený na nulu.

15.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v € (jednotlivo), upravený rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu – komentár, zdôvodnenie

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 19. decembra 2012 Uznesením č. 50/20 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2013 vo výške

171 925,00 Eur. V zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov boli pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne stanovené záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2013. Poskytnutý rozpočet bol sledovaný podľa zdroja programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie. Pridelený finančný príspevok bol sledovaný v rozpočte pod kódom zdroja 41 (príjmy od ŽSK), pod zdrojom 46(vlastné zdroje).

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol rozpočet Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne upravovaný nasledovne:

- Zastupiteľstvo ŽSK zo dňa 22.4. 2013 zvýšený rozpočet o bežné výdavky o **27 300,00 Eur** na mikroprojekt realizovaný v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“. Finančné prostriedky na 600 – bežné výdavky vo výške **3 742,00 Eur** boli určené na mikroprojekt realizovaný v rámci OP Cezhraničná spolupráca ČR –SR. **Celková výška zvýšenia rozpočtu bola 31 042,00 Eur.**
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja Uznesením č. 3/23 zo dňa 24.6. 2013 boli upravené záväzné limity výdavkov na rok 2013 o **21 630,00 Eur.** Bežné výdavky **na 630** – tovary a služby vo výške 2 000,00 Eur určené na akvizície knižnice, bežné výdavky vo výške 9 815,00 Eur na realizovanie mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“. Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdr.41) vo výške 9 815,00 Eur boli určené na realizáciu mikroprojektu OP Cezhraničná spolupráca PL-SR na rok 2013 na projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“.
- **Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja** po schválení 3. úpravy rozpočtu na rok 2013 Uznesením č. 3/25 zo dňa 9. septembra 2013 zvýšilo rozpočet na 630 – tovary a služby (kód zdr.41) vo výške 470,00 Eur na 5% spolufinancovanie k dotáciám GS MK SR (č. MK-5019/2013/4.5.6- 85 Eur, č. MK -5748/2013/7.6-85 Eur, č. MK-6804/2013/2.5-300 Eur) a finančné prostriedky na 630 – tovary a služby (kód zdr.111) vo výške 6 300 Eur určené na dotáciu z GS MK SR (č. MK-5019/2013/4.5.6 – 1 000 Eur, č. MK 5748/2013/7.6 – 300 Eur, č. MK-6804/2013/2.5 – 5 000 Eur. Finančné prostriedky na 600 – bežné výdavky (kód zdr. 41) vo výške 6 761 Eur boli určené na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“. Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdr. 41) vo výške – 9 815 Eur, poníženie na mikroprojekt v rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“.
- Úprava záväzných limitov výdavkov na rok 2013 (z bežného so ŽSK – zdroj 41, 111). Finančné prostriedky na 600 –bežné výdavky (kód 41) vo výške 4 449 Eur určené na mikroprojekt rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“. Presun medzi položkami v rámci rozpočtu zníženie Mzdy, platy, služ. Príjmy a ost. Vyrovnaní (610) – mínus 3 843 Eur, Poistné, príspevok do poisťovní (620) – mínus 124 Eur, bežné transféry 640 – mínus 91 Eur, + na Tovary a služby vo výške 4 058 Eur. Finančné prostriedky vo výške 649 Eur boli zaslané z GS MK SR – kultúrne poukazy č. MK-ZI/2013/8.2, Podprogram 7.3 Knižnice z toho, prvok: 7.3.3 Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne.
- Úprava záväzných limitov výdavkov na rok 2013 z bežného transféru zo ŠK zdroj 41, finančné prostriedky 600 – bežné výdavky vo výške 1 015 Eur, určené na mikroprojekt rámci OP Cezhraničná spolupráca PL-SR „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“.

15.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 15

15.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2013 boli plánované vo výške 14 480 €, ku koncu roku 2013 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb a prenájom reklamnej plochy a úrok z bežného účtu vo výške 12 773,00 € čo je oproti roku 2012 o 513,00 € menej. (viď. podrobný rozpis vlastných príjmov).

Skladba tržieb

Členské	7 156,81 €
Neregistrovaný čitateľ	18,50 €
Upomienky, Sk,	3 471,20 €
Internet	645,53 €
Prenájom reklamnej plochy- na budove, reklama v časopise Priateľ knižnice	132,00 €
Rezervácie	402,80 €
Kopírovanie	66,15 €
Úrok z peň. Ústavu	35,04 €
Pokus o zmier, iné výnosy (súd)	71,64 €
MVS + rešerš	772,89 €
Spolu za rok 2013 :	12 772,55 €

Príjmy za poskytovanie knižničných služieb boli o niečo nižšie ako v roku 2012. Zvyšovanie poplatkov v súčasnosti nepovažujeme za vhodné. V roku 2012 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 3 699,16 €, časopisy vo výške 663,32 €.

15.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady – energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2013 boli vo výške boli **263 994,12 €**

Spotrebované nákupy celkom : **46 083,81 €**

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	4 941,00 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	5 111,00 €
Nákup kníh, časopisov	17 940,00 €
Spotreba PHM	746,00 €
Interiérové vybavenie	5 311,00 €

Spotreba elektrickej energie	3 100,00 €
Spotreba plynu	7 195,00 €
Vodné - stočné	605,00 €

Služby celkom : 27 958,00 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	1 159,00 €
Cestovné	1 630,00 €
Reprezentačné	61,00 €
Ostatné služby	25 110,00 €
Z toho poštovné, telekomunikačné služby	3 474,00 €

Náklady oproti roku 2012 sa zvýšili o 18 661,00 €. Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie a realizácie mikroprojektov OP Cezhraničná spolupráca ČR- SR a OP Cezhraničná spolupráca PL-SR. Finančná realizácia projektov bola zabezpečená Žilinským samosprávnym krajom a to navýšením rozpočtu. Organizácia v roku 2013 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice. Spotreba elektrickej energie a zemného plynu bola nižšia ako v roku 2012 Oravská knižnica v rámci mikroprojektov nakúpila interiérové vybavenie, výpočtovú techniku. V rámci projektov boli vyhotovené propagačné materiály, reklamné tašky, bannery, dáždniky, magnetky, na propagáciu projektu, realizácie jednotlivých podujatí v rámci projektov. Zvýšenie nákladov bolo z dôvodu realizácie projektu OP cezhraničná spolupráca PL-SR.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2013 bol nákup knižného fondu vo výške 17 939,51 €. Vďaka časť knižničného fondu bola nakúpená v rámci projektu OP Cezhraničná spolupráca PL-SR. Z grantového systému MK SR sa nakúpili knižné publikácie v hodnote 5 649,00 €. Knižný dar bol vo 3 699,16 €.

15.6. Mzdové náklady

V roku 2013 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 16,1.

Osobné náklady celkom :

V tom :

Mzdy	109 132,00 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	5 373,00 €
Poistenie, odvody do poisťovní	39 361,00 €
Sociálne náklady	8 010,00 €
Celkom :	161 876,00 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie 6 420,00 €
- tvorba sociálneho fondu 1 590,00 €
- DPN 382,00 €
- Odchodné 0,00 €
- Odstupné 0,00 €

priemerná mzda v roku 2013 - bola vo výške **564,86** Eur, zvýšila sa oproti roku 2012 o 18,67 €.

Dohody o vykonaní práce z prostriedkov Žilinského samosprávneho kraja boli vo výške 3 742,00 Eur.

15.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2013 nemala žiadne a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2013 boli vo výške 12 108,00 Eur.

15.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12. 2013 má jednu neuhradenú faktúru a to nasledovne:

od Žilinského samosprávneho kraja, platba za mobilný telefón za mesiac december 2013 vo výške 0,66. Krátkodobé rezervy boli vytvorené na účte 383 – jedná sa o služby poskytnuté v roku 2013, ale fakturované boli až v roku 2014 vo výške 126,18 € (Pro Benfit Púchov, pracovná a zdravotná služba 59,76 Eur, Slovak Telekom, za telekomunikačné služby, internet za mesiac december 2012 66,42 Eur). Oravská knižnica nemá žiadne pohľadávky k 31.12.2013. Krátkodobé pohľadávky a záväzky k 31.12. 2013 tvoria mzdy a odvody do poisťovní za mesiac december 2013. Na nevyčerpanú dovolenku zamestnancov z roku 2013 a poistenie, odvody do poisťovní bola na účte 553 vytvorená rezerva vo výške 3 880,00 €. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie 1 962,00 €.

15.9. Kapitálové transfery + úpravy (objem finančných prostriedkov, využitie)

Finančné prostriedky na 700 – kapitálové výdavky (kód zdr.41) vo výške 9 815,00 Eur boli určené na realizáciu mikroprojektu OP Cezhraniční spolupráca PL-SR na rok 2013 na projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične a inovatívne“, boli pridelené omylom. Rozpočet bol opravený na nulu.

15.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Grantového systému MK SR (zdroj 111) a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V grantovom systéme Ministerstva kultúry SR v roku 2013 bola naša organizácia úspešná v následných projektoch:

- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2013/7.6 Dedičstvo solúnskych bratov / realizácia edukačných aktivít – MK-5748/2013/7.6 vo výške 300,00 Eur, bežné výdavky.*
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2013/4.5.6 S knihou nás baví svet /2013 realizácia podujatia S Knihou nás baví svet – MK- 5019/2013/4.5.6. vo výške 1 000,00 Eur.*
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OK/2013/2.5 Doplnenie a aktualizácia knižničného fondu fondu / Nákup knižničného fondu – MK/6804/2013/2.5 vo výške 5 000,00 Eur*
- *Zmluva o poskytnutí dotácie ŽSK-OKDK/2013/8.2 Kultúrne poukazy – 649,00 Eur.*

Oravskej knižnici A. Habovštiaka bola v júni 2013 poukázaná Trenčianskym samosprávnym krajom na účet 4051574301/5600 refundácia finančnej čiastky realizovaného projektu pod názvom „Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním“ (SK/FMP/04/012) v celkovej výške 13 998,96 Eur.

V priebehu roka 2013 bol refundovaný projekt v rámci programu OP Cezhraničná spolupráca PL – SR „Vzájomné spojenia – história a súčasnosť“ vo výške 21 362,72 Eur, projekt „Vzájomné kultúrne inšpirácie tradične a inovatívne“ vo výške 3 987,13 Eur OP Cezhraničná spolupráca PL – SR.

15.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť (obsah činnosti, výška príjmov)

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

16. Zmluvy Pozri Prílohu č. 16

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2012	r.2013	Rozdiel	% z celku 2012	% z celku 2013	Rozdiel v %
knižničný fond	100 343	102 402	+ 2 059	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 898	4 931	+ 33	4,88	4,81	- 0,07
- z toho el.dokumenty	115	144	+ 29	0,11/2,35	0,14/2,92	+ 0,03/+ 0,57
- iné špec.dokumenty	165	165	0	0,16/3,36	0,16/3,34	0/- 0,02
odborná pre dosp. + ŠD	42 205	42 570	+ 365	42,06	41,57	- 0,49
krásna pre dosp. + ŠD	38 258	39 084	+ 826	38,13	38,17	+ 0,04
odborná pre deti + ŠD	5 697	5 831	+ 134	5,68	5,69	+ 0,01
krásna pre deti + ŠD	14 183	14 917	+ 734	14,13	14,57	+ 0,44
periodiká – tituly	71	74	+ 3			
periodiká – exempláre	71	74	+ 3			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2012	r.2013	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	1 649	2 838	+ 1 189
z toho kúpou	1 058	2 336	+ 1 278
- z toho z rozpoč.zdrojov, vrátane vlastných príjmov	158	452	+ 294
z toho darom (+ náhrady)	431	502	+ 71
úbytok knižničného fondu	659	779	+ 120
skutočný prírastok	990	2 059	+ 1 069

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2012 kniž.jedn.	r. 2013 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2012 v %	r. 2013 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	482	804	+ 322	29,23	28,33	- 0,90
krásna pre dospelých	758	870	+ 112	45,97	30,66	- 15,31
odborná pre deti	33	183	+ 150	2,00	6,45	+ 4,45
krásna pre deti	371	948	+ 577	22,50	33,40	+ 10,90
špeciálne dokumenty	5	33	+ 28	0,30	1,16	+ 0,86
spolu	1 649	2 838	+ 1 189	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
1 obyvateľa	0,054	0,12	+ 0,066
1 používateľa	0,206	0,688	+ 0,482

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovensky	2 309	81,36
Česky	489	17,23
Poľsky	4	0,14
Anglicky	32	1,13
Nemecky	3	0,11
Viacjazyčné	1	0,03

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r.2012	r.2013	Rozdiel
1 obyvateľa	5,14	5,26	+ 0,12
1 používateľa	19,54	30,16	+ 10,62

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižničných darov v r. 2012 +hodnota KF zvereného do správy	€ na nákup KF v r. 2012		Finančná hodnota knižničných darov v r. 2013	€ na nákup KF v r. 2013		Rozdiel v € na nákup KF 2012/2013
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	4 180,82	7 792,99	6 360,63	3 856,66	16 503,27	13 352,56	+ 8 710,28
Špeciálne dokumenty	43,28	-	-	-	254,14	198,95	+ 254,14
Spolu	4 224,10	7 792,99	6 360,63	3 856,66	16 757,41	13 551,51	+ 8 964,42
Periodiká	523,96	173,94	-	394,75	1 182,10	-	+ 1 008,16
Spolu nákup KF	4 748,06	7 966,93	6 636,03	4 251,41	17 939,51	13 551,51	+ 9 972,58

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2012		cena v r. 2013		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	10,58	7,36	10,24	7,16	+ 0,03	- 0,32
špeciálne dokumenty	-	-	11,93	7,70	-	-
dokumenty spolu	10,58	7,36	10,26	7,17	+ 0,03	- 0,32

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2012		r.2013		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	0,58	0,40	1,23	0,92	+ 0,65	+ 0,52
1 používateľa	2,21	1,55	7,06	4,93	+ 4,85	+ 3,38

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2013 bolo do fondu získaných 2 838 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 20614,07 €, čo je o 1 189 knižničných jednotiek a 8 596,98 € viac ako v predchádzajúcom roku. V porovnaní s predchádzajúcim rokom bolo **na nákup** knižničného fondu vynaložených o 9 972,58 € viac ako v predchádzajúcom roku. Podiel finančných zdrojov zriaďovateľa, vrátane vlastných príjmov predstavoval 4 388 € (v roku 2012 sumu 1 605,90 €, v roku 2011 sumu 5 642,4 €, v roku 2010 sumu 5 055,18 €, v roku 2009 sumu 17 250 €). **Grantové prostriedky** na nákup fondu dosiahli úroveň 13 551,51 €, (v roku 2012 dosiahli hodnotu 6 636,03 €, v roku 2011 hodnotu 6 714 €, v roku 2010 hodnotu 10 029,70 €, v roku 2009 hodnotu 5 108,78 €). Hodnota **knižných darov** bola vo výške 3 856,66 € (v roku 2012 mali hodnotu 4 224,10 €, v roku 2011 hodnotu 3 856,04 €, v roku 2010 hodnotu 5 257,74 €, v roku 2009 hodnotu 3 156,56 €).

Na nákup knižného fondu, vrátane špeciálnych dokumentov sa v roku 2013 vynaložilo 16757,41 €, čo je o 8 964,42 € viac ako v predchádzajúcom roku. Z grantového systému MK SR z podprogramu Akvizícia knižníc bolo na nákup kníh získaných 5000 €, z programu Kultúrne poukazy 650 €, z projektu Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne, podporeného z Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007-2013 to bolo 7 896 €. ŽSK poskytol účelovú dotáciu na nákup kníh od slovenských autorov v sume 2000 €.

V rámci projektu cezhraničnej spolupráce s poľským partnerom bolo do fondu špeciálnych dokumentov zakúpených 29 elektronických kníh, ktoré budú prístupné na prezenčné štúdium na 2 čítačkách, zakúpených tiež z predmetného projektu.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup. Objednávky sa realizovali takmer výhradne cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup kníh cez internet sme najviac využívali firmu Pemic, s ktorou Krajská knižnica v Žiline dohodla vyšší rabat. S vydavateľstvom Ikar sa dohodol rabat vo výške 30%, s vydavateľstvom Slovart 40%, firma Distri (Albatros) dáva zľavu na knihy 25%, EvitaPress 35 %. Rabat pri nákupe KF dosiahol výšku 7 227,82 € (v roku 2012 sumu 3 408,33 €, v roku 2011 sumu 7 792 €, v roku 2010 sumu 6 811,88 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 2 336 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 452 knižničných jednotiek.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 484 knižničných dokumentov v hodnote 3699,16 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zaradia knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice a návštevníkom knižnice. V roku 2013 sme pri príležitosti Hviezdoslavovho Kubína po tretíkrát v priestoroch MsKS uskutočnili burzu kníh. Knižnica tam ponúkla knihy, ktoré získala z rôznych zdrojov

a nezaradila ich do svojho fondu. Akcia sa tešila priazni medzi účastníkmi a návštevníkmi HK a vo veľkom počte sa zastavovali pri pulte s vystavenými knihami.

Čitatelia pozitívne reagovali aj na celoslovenskú kampaň, ku ktorej sa pripojila aj Oravská knižnica - Jednu knihu ročne. Zámerom kampane je podporiť darcovstvo nových a hodnotných kníh zo strany verejnosti knižniciam. V rámci kampane knižnica získala 42 nových kníh.

V súvislosti so zrušením školskej knižnice pri SOU Istebné bola knižnici ponúknutá možnosť výberu kníh z ich fondu, zamerali sme sa hlavne na mimočítankovú literatúru pre študujúcu mládež.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 18 náhrad v hodnote 157,50 €.

Nárast finančných prostriedkov na nákup periodík bol spôsobený administratívnou zmenou úrady faktúr, úhrada predplatného na periodiká pre rok 2012 sa vo väčšej miere uskutočnila v decembri 2011, a preto je rozdiel rokov 2012/2013 výraznejší. V skutočnosti objem finančných prostriedkov na nákup periodík je od roku 2010, kedy sme museli v dôsledku nepriaznivej finančnej situácie znížiť ponuku titulov o cca 50 kusov, na približne rovnakej úrovni. Na nákup periodík bolo vynaložených 1 182,10 €.

Z knižničného fondu bolo v roku 2013 vyradených 779 KJ v hodnote 1 705,80 €. Vyradili sa multiplikáty, obsahovo zastarané a fyzicky opotrebované knihy. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam. Zoznamy boli uverejnené na Infolibe.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) a Oddelení literatúry pre deti a mládež (od roku 2009) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR.

Budova knižnice je čiastočne zabezpečená signalizačným systémom EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D, Dolný Kubín, ide o priestory hudobného oddelenia, čítárne a beletrie na prízemí budovy.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	Index 12/13
Počet používateľov	5 134	3 395	- 1 739	66,12
- z toho z okres. sídla	3 623	2 325	- 1 298	64,17
Deti do 15 rokov	1 684	885	- 799	52,55
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	686	1 002	+ 316	1 46,06
% používateľov DK z počtu používateľov	70,56	68,48	- 2,08	97,05
% používateľov DK z počtu obyvateľov	18,57	11,96	- 6,61	64,40

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	% z celku
A – študenti	1 255	882	- 373	25,98
B – dospelí	1 626	1 221	- 405	35,96
C – dôchodcovia	372	301	- 71	8,87
D – deti	1 684	885	- 799	26,07
F – právnické osoby	36	15	- 21	0,44
K – knižnice	27	7	- 20	0,21
P – pracovníci, čestní použív.	134	84	- 50	2,47

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	26,31	17,46	- 8,85
Percento detských používateľov	32,80	26,06	- 6,74

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2012	r. 2013	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		86 764	85 559	- 1 205
z toho	Počet účastníkov podujatí	17 206	21 021	+ 3 815
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	9 573	6 748	- 2 825
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		345	338	- 7
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		305,5	300	+ 5,5
Priem. denná návštevnosť – soboty		41	46	+ 4
Maximálna denná návštevnosť		623	603	- 20
Návštevníci online služieb		33 168	69 995	+ 36 827
v tom	www stránka knižnice	11 115	18 533	+ 7 418
	online katalóg – počet prístupov	21 773	50 742	+ 28 969
	- z toho počet predĺžení cez internet**	nesled.	1 267	+ 1 267
	elektronické referenčné služby	280	720	+ 440
	ostatné elektronické služby	-	-	-
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		119 932	155 554	+ 35 622

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2013 sa v knižnici zaregistrovalo 3 395 používateľov, z toho 885 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov znížil o 1739, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 799 používateľov. Pokles počtu čitateľov je spôsobený predovšetkým prechodom na iný knižnično-informačný systém v roku 2012 a iným spôsobom rátania počtu registrovaných čitateľov. Keďže používateľ má platnú registráciu rok od zaplatenia registračného poplatku, predchádzajúci systém pri prechode z jedného roka do druhého bol jeho autorom nastavený tak, že zarátal do aktuálneho roku ako registrovaných používateľov aj tých, ktorým prechádzala alikvótna časť registrácie z minulého roku a v programe nebola zadefinovaná ani požiadavka o realizácii aspoň jednej výpožičky. V prípade, že by sme k aktuálnemu číslu registrovaných používateľov zarátali počet čitateľov, ktorým v tomto období dobieha platná registrácia bez realizovanej výpožičky (1599 používateľov), dostali by sme počet používateľov 4 994, čo by bolo o 140 používateľov menej ako v predchádzajúcom roku a tento pokles by kopíroval postupný celospoločenský trend poklesu registrovaných používateľov v knižniciach. V poklese počtu používateľov do 15 rokov sa okrem uvedeného dôvodu prejavil aj administratívny nárast používateľov do 15 rokov v roku 2012, ktorý bol spôsobený nesprávnym počiatočným nastavením programu Clavius, keď boli používatelia pri prechode z jedného oddelenia do druhého opakovane preregistrovaní.

Z okresného sídla sa zaregistrovalo 2 325 používateľov, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 68,48 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 17,46 %, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 26,06 %.

Celospoločenský trend poklesu záujmu o čítanie v súčasnej spoločnosti sa knižnica snaží stabilizovať nielen prostredníctvom poskytovania kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale tiež zápisom vybraných kategórií čitateľov bez zaplatenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Záujem o bezplatný zápis prejavilo 148 žiakov 1. ročníka základných škôl, ktoré sa zapojili do celoročného projektu *Už som prvák, už si čítam sám* a 85 študentov 1. ročníka stredných škôl, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy v knižnici. Bezplatný zápis bol poskytnutý aj 123 účastníkom súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* a 26 deťom z materskej školy, ktorá si v rámci dlhodobej spolupráce začlenila do svojich plánov výchovno-vzdelávacej činnosti pravidelné návštevy knižnice a v rámci nich individuálne požičiavanie kníh. Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa do knižnice bezplatne zaregistrovalo 43 používateľov. *Valentínsku akciu* bezplatného zápisu využilo 8 záujemcov.

Na úhradu členského poplatku mohli používatelia - žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl využiť kultúrne poukazy, pretože Oravská knižnica sa do tohto projektu Ministerstva kultúry SR zapája pravidelne od jeho vyhlásenia. Týmto spôsobom si registračný poplatok uhradilo 215 používateľov. Kultúrne poukazy využili používatelia aj na úhradu špeciálnych služieb – hlavne pri práci s PC a tlač dokumentov.

V oblasti členských poplatkov je možné využiť 20% zľavu pre rodiny vlastniace preukaz Rodinný pas. Túto alternatívu využili 3 používatelia.

V roku 2013 navštívilo knižnicu celkovo 85 559 návštevníkov, čo predstavuje pokles o 1205 osôb. Pokles celkovej návštevnosti ovplyvnil pokles návštevníkov čítární, študovní a internetu. Najvýraznejší pokles, o 2 825, nastal v návštevníkoch využívajúcich internetové služby, a to aj napriek tomu, že službu v rámci projektu Informatizácia knižníc – verejný internet v knižniciach SR môžu využívať bezplatne. Predpokladáme, že tento pokles súvisí s väčšou dostupnosťou internetu doma a v školách.

Celkovo podujatia navštívilo 21 021 účastníkov, čo je o 3 815 viac ako v predchádzajúcom roku.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 338 návštevníkov, čo bolo o 7 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 300 osôb, čo je o 5,5 návštevníkov menej ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 22.3.2013, keď knižnicu navštívilo 603 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 692 používateľov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 46 návštevníkov.

On-line služby – vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu, on-line katalógu bibliografickej databázy regionalík, databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta a predĺženie si výpožičnej doby, rezerváciu dokumentov a elektronické referenčné služby využilo 69 995 používateľov, čo predstavuje nárast o 36 827 používateľov.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	256 907	259 720	+ 2 813	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	79 340	76 656	- 2 684	28,74
krásna lit. pre dospelých + ŠD	66 262	68 769	+ 2 507	25,78
odborná lit. pre deti + ŠD	11 603	10 503	- 1 100	3,94
krásna lit. pre deti + ŠD	46 226	46 092	- 134	17,28
periodiká	53 476	57 700	+ 4 224	24,26
Z toho špeciálne dokumenty	702	692	- 10	0,27
- z toho AV dokumenty	356	589	+ 233	0,22
- elektronické dokumenty	55	37	- 18	0,01
- iné špeciálne dokumenty	291	66	- 225	0,02

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 907	259 720	+ 2 813	100
z toho absenčné	198 532	195 288	- 3 244	75,20
z toho prezenčné	58 375	64 432	+ 6 057	24,80

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 907	259 720	+ 2 813	100
z toho odborná literatúra – knihy	90 316	86 491	- 3 825	33,30
krásna literatúra - knihy	112 413	114 837	+ 2 424	44,21
periodiká	53 476	57 700	+ 4 224	22,22
špeciálne dokumenty	702	692	- 10	0,27

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2012	r. 2013	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	202 729	201 328	- 1 401	100
z toho pre dospelých	145 086	144 899	- 187	71,97
z toho pre deti	57 643	56 429	- 1 214	28,03

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	13,16	13,36	+ 0,20
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	10,39	10,35	- 0,04
výpožičky na 1 používateľa celkom	51,79	76,50	+ 24,71
výpožičky kníh na 1 používateľa	39,49	59,30	+ 19,81
obrat knižného fondu *	2,02	2,06	+ 0,04

V roku 2013 bolo celkovo realizovaných 259 720 výpožičiek, čo je o 2 813 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku. Počet výpožičiek kníh mal mierne klesajúcu tendenciu, celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných 201 328 kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles o 1 401 kníh. Na celkovom raste výpožičiek mal podiel nárast výpožičiek periodík o 4 224 v porovnaní s rokom 2012.

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali **195 288** výpožičiek, čo je o **3 244** menej ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 75,20 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných **64 432**, čo je o **6 057** viac a z celkového počtu tvoria 24,80 %.

Podľa druhu literatúry bolo realizovaných **76 656** výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje pokles o **2 684**, podiel z celku 28,74 %, **68 769** výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o **2 507**, podiel z celku 25,78 %, 10 503 výpožičiek odbornej literatúry pre deti, pokles o 1 100, podiel z celku 3,94 %, 46 092 výpožičiek krásnej literatúry pre deti, pokles o 134, podiel z celku 17,28 %. Dlhodobo zaznamenávame pokles využívania špeciálnych dokumentov, osobitne audiovizuálnych dokumentov. Fond týchto dokumentov nie je už niekoľko rokov systematicky doplňovaný, pretože vzhľadom na vyššiu cenu týchto dokumentov a nižší obrat ich vypožičiavania musela knižnica uprednostniť pri akvizícii iné typy dokumentov. Aj samotný záujem zo strany používateľov knižnice má dlhodobo klesajúci charakter, pretože záujemcovia o CD nosiče s hudbou a elektronické dokumenty využívajú iné spôsoby prístupu k nim, ako prezenčné vypožičiavanie v knižnici.

Prepočtovými ukazovateľmi – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa (v roku 2013 dosiahnutá úroveň 13,36 výpožičiek) a počet výpožičiek celkom na 1 používateľa (76,50 výpožičiek) sa knižnica niekoľko rokov zaraďuje na popredné miesta pri celoslovenskom štatistickom porovnávaní regionálnych knižníc.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
MVS iným knižniciam	751	765	+ 14
MVS z iných knižníc	392	398	+ 6

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Podľa požiadaviek používateľov, plní MVS funkciu alternatívneho získavania dokumentov. Pokiaľ dokument vo fonde nemáme, zisťujeme jeho dostupnosť vo fondoch iných knižníc. Využívame on-line katalógy knižníc zverejnených na internete. Dokumenty boli žiadané elektronickou žiadankou, ktorá umožňuje najrýchlejší prístup pre používateľa k žiadanému dokumentu, alebo mailovou poštou.. Bola vedená presná evidencia odoslaných a prijatých žiadaniek. Najväčší záujem bol o knihy a xerokópie článkov zo Slovenskej národnej knižnice Martin. Veľmi dobrá spolupráca pretrváva s knižnicami : Slovenská pedagogická knižnica Bratislava, Ústredná knižnica SAV Bratislava, Štátna vedecká knižnica Prešov, Slovenská lekárska knižnica Bratislava a ŠVK Košice.

Používatelia OK žiadajúci požičanie kníh prostredníctvom MVS a MNVS hradili náklady na poštovné. Poplatok za objednanie knihy v roku **2013** bol za kladne vybavenú žiadanku 2.- € + manipulačný poplatok 0,50 centov .

V roku 2013 bolo pre používateľov Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne objednaných spolu 429 dokumentov a článkov z časopisov, ktoré sa nenachádzajú v knižničnom fonde. O 3 dokumenty menej ako v roku 2012. Kladne bolo vybavených 398 žiadaniek.

Z knižničných fondov Oravskej knižnice bolo 772 požiadaviek na dokumenty pre iné knižnice. Kladne bolo vybavených 765 požiadaviek .

MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Námestovo, MsK, Základná škola Lokca a Obecnej knižnici v Rabči, Nižnej, Mestskej knižnici v Tisovci, SNK Martin. V porovnaní s rokom 2012 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 9 kníh viac.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/inštitúcií	Iné služby
slabozrakí a nevidomí	-	-	-	
imobilní	-	-	-	
Iní				Besedy, tematické podujatia
- Zariadenie pre seniorov a DSS pre dospelých	kolekt.použ.	403	12	
- DSS pre deti a dospelých	kolekt.použ.	230	12	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, výtvarné tvorivé dielne, výstavy prác klientov
- Spojená škola - SZŠ pre žiakov s teles. postihnutím	kolekt.použ.	278	20	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, tvorivé dielne
- Spojená škola – ZŠ s MŠ pri nemocničnom zariadení	kolekt.použ.	124	10	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže
- Materské centrá	kolekt.použ.	60	8	Hlasné čítanie, hry s knihami

Oravská knižnica, vedomá si svojej sociálnej funkcie, kladie dôraz na to, aby boli jej služby prístupné všetkým skupinám používateľov v mieste pôsobnosti. Pre tých, ktorí nemajú možnosť navštevovať knižnicu poskytujeme donáškovú službu kníh. Ide predovšetkým o imobilných používateľov, ktorí sú klientmi Zariadenia pre seniorov a Domova sociálnych služieb v Dolnom Kubíne. Pravidelne raz mesačne koordinátorka služieb a KVČ odovzdáva vypožičané dokumenty knihovníčke týchto zariadení. Záujem je prevažne o časopisy a krásnu literatúru. Pre členov Denného centra seniorov v Dolnom Kubíne a klientov Zariadenia pre seniorov a DSS pripravujeme tematické podujatia a besedy so zaujímavými osobnosťami. Pre seniorov a používateľov so sociálnym znevýhodnením bol usporiadaný bezplatný kurz práce s počítačom a internetom ako súčasť projektu *Vzájomné kultúrne inšpirácie tradične i inovatívne*.

Dlhodobu knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a Domovom sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne. Pre žiakov a klientov týchto zariadení pravidelne mesačne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia a donášku kníh. Výstavy výtvarných prác v priestoroch knižnice patria k aktivitám, na ktorých sa môže zaujímavo prezentovať činnosť žiakov školy pred miestnou komunitou.

Integrácia používateľov so zdravotným či sociálnym znevýhodnením do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry medzi intaktnými a jednotlivcami so znevýhodnením, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie. Aby táto snaha bola úspešná, je dôležité nielen obohatenie knižničného fondu o zaujímavé a atraktívne tituly, ale aj získanie špeciálnych dokumentov a nábytku vhodného pre používateľov so špecifickými potrebami vyplývajúcimi z ich somatického, senzorického alebo mentálneho postihnutia. Z tohto dôvodu dopĺňame knižný fond interaktívnymi knihami so zvukovými a svetelnými signálmi, reliéfnymi obrázkami a stavebnicovými dielmi. Prekážkou v aktivitách pre používateľov so zdravotným postihnutím je skutočnosť, že knižnica nie je bezbariérová. Po ukončení rekonštrukcie budovy sa problém vyrieši výtahom a bezbariérovým prístupom na každé oddelenie.

V tomto roku organizovala Oravská knižnica pravidelné podujatia v literárnom krúžku pri Domove sociálnych služieb pre deti a dospelých v Dolnom Kubíne, ktorý je súčasťou biblioterapeutických aktivít pre klientov zariadenia. Rozvíjali sme spoluprácu so Spojenou školou – ZŠ s MŠ pri Detskom oddelení Dolnooravskej nemocnice MUDr. L. N. JÉGÉ v Dolnom Kubíne. Cyklus podujatí *Literárna lekárnička* a návštevy spojené s donáškou kníh pre hospitalizované deti sa uskutočňovali pravidelne raz do mesiaca.

Pre rodičov na rodičovskej dovolenke sú organizované aktivity a donáška kníh do materského centra Klubík v priestoroch Aktiv centra v Dolnom Kubíne. Pokračujeme v spolupráci s Domovom pre osamelých rodičov s krízovým strediskom v Dolnom Kubíne. Uvedené inštitúcie majú v knižnici bezplatné členstvo ako kolektívny používateľ. Dôchodcovia a držiteľia preukazov ZŤP majú v knižnici zľavu na členskom poplatku. Knižnica ponúka aj donáškovú službu kníh pre imobilných a chorých používateľov. O túto službu nebol zo strany používateľov prejavovaný záujem.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2012	r. 2013	Rozdiel
počet podujatí	831	977	+ 146
z toho informačná výchova /kolektívov/	80	78	- 2
počet účastníkov podujatí	17 206	21 021	+ 3 815
individ.konzultácie k využ.výpoč.techniky a el.médií*			

* údaj uvedú tie knižnice, ktoré ho evidujú

V roku 2013 sme zaznamenali opätovne vysoký počet podujatí, celkovo bolo zrealizovaných 977 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. Na doplnenie ukazovateľov v tabuľke uvádzame údaje o rozdelení kolektívnych podujatí podľa vekovej kategórie:

- pre deti do 14 rokov: 877
- pre mládež – 15-19 rokov: 56
- pre dospelých: 44

Z celkového počtu podujatí bola informačná výchova realizovaná 78-krát, podujatí s regionálnou tematikou bolo zrealizovaných 201, s hudobnou tematikou 18, prevencia kriminality 29.

V rámci bibliopedagogickej činnosti našej inštitúcie sa udržuje trend vysokého počtu podujatí pre deti a mládež využívajúcich špecifické knižnícké metódy práce s čitateľmi pri formovaní ich čitateľskej kultúry a pri vzdelávaní k čitateľskej a informačnej gramotnosti. Najmä vďaka pretrvávajúcemu záujmu základných škôl je podstatná časť určená ich žiakom. Kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia sa vyberajú z ponukových listov zasielaných materským, základným a stredným školám pravidelne na začiatku školského roka a zverejnených na webovej stránke Oravskej knižnice. Pedagógovia si uvedomujú dôležitosť čítania a literatúry, preto sa tematické podujatia organizované knižnicou stali vyhľadávanou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ak je záujem, pripravujeme i témy, ktoré navrhnu učitelia. Z priestorových, ale aj z časových dôvodov realizujem tiež podujatia priamo v triedach škôl, či školských knižniciach. Podmieňujeme to však minimálne jednou návštevou knižnice v priebehu školského roka. Výrazný nárast podujatí nastal aj z dôvodu realizácie úspešných slovenských i medzinárodných projektov, ktorých gro tvorili podujatia pre deti a seniorov.

Pravidelne organizujeme informatické výchovy pre všetky vekové kategórie používateľov, podujatia v rámci prevencie kriminality a drogových závislostí, výchovu k zdravému životnému štýlu, hodiny hlasného a zážitkového čítania pre deti ZŠ a MŠ, čitateľské dielne, ilustrácie prečítaného príbehu a ich výstavy, výtvarné a literárne tvorivé dielne, príležitostné podujatia venované významným udalostiam a osobnostiam slovenskej i svetovej kultúry (*Valentín, MDD v knižnici, Mikuláš, Európsky rok občanov, 1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda, 170. výročie uzákonenia spisovnej slovenčiny, výročie narodenia Vavrinca Čaploviča, Thea H. Florina, Jozef Kohutha, Jána Jamnického, Ivana Branislava Zocha, Dominika Tatarku, Pavla Dobšinského, Kristy Bendovej, Martina Rázusa*). Knižnica sa opäť pripojila svojimi aktivitami k *Dňom európskeho kultúrneho dedičstva*.

Dôraz sme kládli na regionálnu výchovu so zameraním na oravské ľudové zvykoslovie, ľudové umenie a remeslá. K významným osobnostiam regiónu sa pravidelne vraciame v umeleckom cestopise *Literárne prechádzky po Orave*, podujatiach *Moje mesto – rozprávanie o udalostiach, osobnostiach, pamätných miestach, povestiach z Dolného Kubína a Oravské povesti*.

Pretrvával záujem o hudobno-slovné pásma s tematikou dejín hudby od praveku po 20. storočie, životopisné medailóny slávnych hudobných skladateľov a interpretov, tematické podujatia o rôznych hudobných žánroch ako doplnok hudobnej výchovy na 2. stupni ZŠ.

Tematické podujatia, na ktorých sa venujeme ľudovej slovesnosti, ľudovým piesňam, ľudovým a autorským rozprávkam – slovenským i svetovým, povestiam, mýtom, bájam, bájkam, baladám, literatúre faktu, dobrodružnej literatúre, súčasnej literatúre pre deti, ľudským a detským právam, výchove k tolerancii, slušnému správaniu, prosociálnej a ekologickej výchove, sú zaujímavým obohatením vyučovacieho procesu na školách.

Počas letných prázdnin organizujeme pravidelné týždenné aktivity pre deti *Prázdniny v knižnici*.

Pri príprave aktivít dodržiavame zásady primeranosti, postupnosti, názornosti a individuálneho prístupu. Usilujeme sa, aby boli vždy interaktívne a vychádzali z práce s knihou a literárnym textom.

Všetky akcie pre verejnosť organizované knižnicou sú bezplatné.

Výber z najdôležitejších podujatí:

Rok sv. Cyrila a Metoda v Žilinskom kraji (január – december 2013)

1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na naše územie sme si pripomenuli v časopise *Priateľ knižnice 1/201*, kultúrno-spoločenskými a vzdelávacími aktivitami, ktoré boli podporené projektom *Dedičstvo solúnskych bratov*.

Pre verejnosť sa uskutočnili nasledujúce podujatia:

- *Naše prvé písmo* - tematické podujatie o prvom písme Slovanov pre žiakov ZŠ. Účastníci sa oboznámili s jednotlivými grafémami hlaholiky prostredníctvom pexesa vydaného knižnicou. Každý z prítomných si vyskúšal písanie hlaholiky na tabuľu i na papier, porovnávali písmená latinky a hlaholiky a skúšali písať v hlaholike svoje mená a jednoduché slová. Na podujatie nadviazala tvorivá výtvarná dielňa.

- *Ako vzniká kniha* - podujatie bolo súčasťou základnej informačnej prípravy žiakov. Tematicky sa zameralo na históriu písma, kníh a knižníc. Žiaci 1. stupňa ZŠ sa dozvedeli zaujímavosti o prvých písomných literárnych pamiatkach, formátoch ručne písaných kníh, prvotlačiaroch a knihách vydaných kníhtlačou. V závere podujatia si účastníci vyskúšali prácu knihovníka – vyhľadávanie a zakladanie kníh, výpožičný proces.

- *Učiteľia Slovanov* - tematické podujatie pre žiakov 2. stupňa ZŠ priblížilo históriu misie Cyrila a Metoda a jej význam pre kultúru Slovanov. Zároveň boli oboznámení s literárnymi pamiatkami, ktoré dodnes zaujímajú popredné miesto v slovenskej literatúre, predovšetkým s dielom Proglas.

- *Konštantín a Metod – dvaja bratia zo Solúna* - tematické podujatie pre študentov stredných škôl a verejnosť, na ktorom sme si pripomenuli nielen 1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na naše územie, ale aj význam ich diela v kontexte dejín spisovnej slovenčiny. Súčasťou prezentácie bolo i upriamenie pozornosti na pôsobenie oravského rodáka Andreja Radlinského, ktorý bol veľkým propagátorom misie solúnskych bratov a vydavateľom časopisu Cyril a Method.

- *Tvorivé výtvarné dielne* - výtvarných dielní sa zúčastnili žiaci ZŠ a školského klubu detí. Venovali sa ilustrácii povesti Antona Habovštiaka *Ako prišli sv. Cyril a Metod do Tvrdošína* pričom využili techniku maľby, kresby pastelkami, voskovými pastelmi a fixami, techniku koláže a kombinované techniky. Výtvarné práce boli sprístupnené verejnosti na výstave v priestoroch detského oddelenia.

- *Posolstvo Cyrila a Metoda* - prednáška pre klientov Zariadenia pre seniorov, ktorá bola zameraná na dielo Cyrila a Metoda a jeho reflexiu v slovenskej kultúre.

- Oravská knižnica participovala aj na česko-slovenskom autorskom čítaní *Putovanie (po)slov* a spoločenskom podujatí *Stretnutie priaznivcov Matice slovenskej Oravy a Liptova pri Kríži ekumenickej jednoty*.

Už som prvák, už si čítam sám (január – december 2013)

7. ročník cyklického podujatia pre žiakov 1. ročníka ZŠ zameraného na rozvoj čitateľských zručností, ktorého cieľom je vzbudiť u detí záujem o knihy a čítanie a vychovať z nich celoživotných čitateľov. Zapájajú sa do neho triedne kolektívy verejných škôl, cirkevnej a súkromnej základnej školy v meste Dolný Kubín. Žiaci sú motivovaní k čítaniu počas pravidelných mesačných návštev v knižnici (od októbra do júna) prostredníctvom tematických podujatí, hlasného čítania a práce s literárnym textom (*V dome plnom kníh, Prvý venček, O Vianociach, ktoré nechceli prísť, Hráme sa s písmenkami, Putovala rozprávka svetom, prišla až k nám, Slávnostný zápis za čitateľov, Pestrá príroda, O Gul'kovi Bombul'kovi, Už si čítam sám*). Účastníci projektu získavajú bezplatné členstvo v knižnici a sú kráľom Rozprávkovej ríše pasovaní na rytierov pekného slova. Projekt ukončuje zábavnosúťažné dopoludnie spojené so zapečatením šlabikára a odovzdaním symbolického kľúča k otváraniu knižiek.

Na podujatie nadväzujú celoročné projekty na podporu čítania určené žiakom 2. – 4. ročníka ZŠ *Druháci v knižnici (Už jeseň prichodí..., Tuláčik a Klára, Koľko dní je do Vianoc?, Fašiangy, Turíce..., Danka a Janka, Krása a múdrosť rozprávky, Ludmila Podjavorinská: Čin Čin, Koho mám na svete najradšej, Hrdinovia z Večerníčkov), Tretiaci v knižnici (Ilustrácia a jej miesto v detskej knihe, Mach a Šebestová, slávni žiaci 3.B, Ester a Albatros, Pani Zima, Lubomír Feldek, vážený človek od Váhu, Rozsypané rozprávky, Volajú ma Hevi, Najkrajší z citov, Pipi Dlhá Pančucha) a Štvrtáci v knižnici (Príbehy v bublinách, Ako k nám prišla bájka, Vianoce od A po Z, Autorská rozprávka, O divadle, filme, rozhlase a televízii, Ako vzniká kniha, Oravské povesti, Ja sa knižiek nebojím, Čitateľský denník)*. Jednotlivé aktivity tvoria prednášky na rôzne témy, tvorivé dielne, dramatizácia, hlasné, tiché a zážitkové čítanie, rozvíjanie schopnosti čítať s porozumením a samostatná práca žiakov s literárnym textom.

Týždeň slovenských knižníc – TSK (18.3.-22.3.2013)

Oravská knižnica počas *Týždňa slovenských knižníc* zorganizovala 38 podujatí pre verejnosť, ktorých sa zúčastnilo 938 návštevníkov.

Najmladší čitatelia veľmi ocenili podujatie *Krása a múdrosť rozprávky*, ktoré bolo realizované pri príležitosti Dňa ľudovej rozprávky. Cieľom podujatia bolo upriamiť pozornosť detí na estetiku ľudových rozprávok, ich hodnotu a tradíciu. Počas Týždňa slovenských knižníc aktivitu ozvláštnilo scénické čítanie herca Romana Večereka a divadelné predstavenie žiakov ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne. V ich netradičnom podaní sa diváci zabavili na klasických rozprávkach Pavla Dobšinského *Sol' nad zlato, O neposlušných kozliatkach a Popoluška*.

Starších žiakov zaujala hodina regionálnej výchovy spojená s literárnou tvorivou dielňou *Päť slov* v rámci projektu *Kultúra nás spája*. Upúťali ich kvízové otázky z histórie, geografie a prírodopisu. Na hodine tvorivého písania deti vypracovali na základe poskytnutých piatich kľúčových slov z vybranej povesti partnerského regiónu vlastný príbeh. Následne ho prezentovali pred spolužiakmi a porovnali s pôvodnou povestou metódou hlasného čítania.

Pre študentov stredných škôl a verejnosť bolo určené podujatie *Putovanie (po)slov*. Putovné autorské čítanie slovenských a českých spisovateľov Radislava Kenderu, Stanislava Brtoša, Milana Igora Chovana, Miroslava Bartoša, Ivety Kloptovej, Antonína Bajaju a Jaroslava Kovandu bolo súčasťou projektu Žilinského samosprávneho kraja.

Počas týždňa bola uskutočnená knižná amnestia počas ktorej sme umožnili bezplatné vrátenie upomínaných kníh a bezplatný zápis za čitateľov knižnice.

Knižnica sa pripojila ku kampani *Jedna kniha ročne (knižnici)*, v ktorej sme oslovili čitateľov a požiadali ich o podporu vo forme knižného daru. Darcov priebežne zverejňujeme na webovej stránke knižnice a tiež uvádzame ich meno priamo v darovanej knihe.

TSK tradične ukončila *Noc s Andersenom*, ktorá sa na detskom oddelení uskutočnila už po desiatykrát. Tridsať nocujúcich detí posadilo do Kresla pre hosťa pána Andersena, ktorý im predstavil svoju tvorbu a život, zapojili sa do Hry na anjelov, v hodine tvorivého písania Noha k nohe vytvorili posolstvo svojich prianí a do sveta hodili vo fľaši posolstvo pre priateľov, počas hodiny hlasného čítania si predstavili knihu *Komisár Mrodge* od B. Jobusa, vo výtvarnej dielni tvorili škriatkov a spravili si aj nočný výlet mestom.

Čítajme si... (4.6.2013)

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí sa uskutočnil 6. ročník celoslovenskému maratónu čítania detí *Čítajme si*, ktorého hlavným organizátorom je Linka detskej istoty UNICEF, spoluorganizátori Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov, vydavateľstvo Slovart. V Oravskej knižnici od 9,00 hod. do 15,00 hod. čítalo 113 detí, každé po jednej strane knihy *Smieško z 1.A* a aj oni tak prispeli k vytvoreniu nového slovenského rekordu v simultánnom verejnom čítaní detí.

Hviezdoslavov Kubín (19.6. – 22.6.2013):

Oravská knižnica je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie. Do jej 59. ročníka sme prispeli v rámci sprievodného programu autorským čítaním a besedou s mladou autorkou *Ivanou Furjelovou*, spisovateľom a vydavateľom *Petrom Milčákom* a ilustrátorom *Jakubom Milčákom*. Na *Knižnom bazáre* sme rozdávali záujemcom vyradené knihy a naopak verejnosť mohla na ňom darovať svoje knihy knižnici. Knižnica opäť prispela knižným darom pre ocenených účastníkov prehliadky a participovala na súťaži *Vyšnokubínske prviesenky* vo Vyšnom Kubíne, na ktorej bol riaditeľ knižnice predsedom hodnotiacej komisie. Účastníci súťažnej prehliadky mohli počas jej trvania navštíviť knižnicu a bezplatne využiť jej služby.

S knihou nás baví svet 2013 (máj – december 2013)

Projekt, ktorý podporilo Ministerstvo kultúry SR, si kládol za cieľ prebudiť u detí záujem o čítanie, upriamiť ich pozornosť na pôvodnú tvorbu slovenských autorov, zapojiť deti do aktívneho spoznávania literatúry a regionálnych kultúrnych tradícií, formovať čitateľské vedomie detí a mládeže prostredníctvom stretnutí s literárnymi tvorcami, kultivovať literárny vkus a prezentovať edukačnú funkciu literatúry formami prístupnými pre deti a mládež. Obsahovú náplň tvorili rôznorodé aktivity ako sú hodiny hlasného a zážitkového čítania, čitateľské dielne, tvorivé výtvarné a literárne dielne, hodiny regionálnej výchovy, hodiny tvorivého písania, zábavno-súťažné aktivity, *Noc literatúry* – nočné čítanie v knižnici, súťaž *Čítanie s nezábudníkom*, besedy a autorské čítania so spisovateľmi *Blaženou Mikšíkovou*, *Petrom Hubom*, *Miroslavom Sanigom*, *Romanom Bratom*, besedy a tvorivé výtvarné dielne s ilustrátorom *Martinom Kellenbergerom* a tvorivé literárne dielne s „hraškológom“ a spisovateľom *Jánom Cígerom*. Na stretnutia s autormi sme pre účastníkov zostavili a vydali záložky do kníh.

V rámci projektu sa uskutočnila čitateľská súťaž pre žiakov základných škôl mesta Dolný Kubín pod názvom *Čítame s nezábudníkom*, ktorá prebiehala od júla do decembra 2013. Do aktivity sa zapojilo viac než 300 detí v dvoch vekových kategóriách (do 10 rokov a od 11 do 15 rokov). Vo finále si najaktívnejší súťažiaci zmerali svoje vedomosti v literárnom kvíze zameranom na slovenskú a svetovú literatúru. Slávnostné vyhodnotenie súťaže o Kráľa nezábudníkov sa konalo za účasti spisovateľa Milana Igora Chovana.

Dedičstvo solúnskych bratov (júl – december 2013)

Projekt, ktorý sa realizoval s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR, bol určený žiakom a študentom základných a stredných škôl. V rámci tematických podujatí projektu sme si pripomenuli históriu misie Cyrila a Metoda a význam ich diela v kontexte dejín spisovnej slovenčiny. Účastníci boli oboznámení s literárnymi pamiatkami, ktoré dodnes zaujímajú popredné miesto v slovenskej literatúre a prostredníctvom projektu sme upriamili pozornosť aj na pôsobenie oravského rodáka Andreja Radlinského, veľkého propagátora misie solúnskych bratov a vydavateľa časopisu Cyril a Method. Žiaci základných škôl sa tiež mali možnosť oboznámiť s jednotlivými grafémami hlaholiky prostredníctvom pexesa vydaného knižnicou a v rámci výtvarných dielní sa venovali ilustrácii povesti Antona Habovštiaka Ako prišli sv. Cyril a Metod na Oravu, pričom využili rôzne techniky. Výtvarné práce boli prístupné verejnosti na výstave v priestoroch detského oddelenia.

Knižný veľtrh Bibliotéka – Pedagogika 2013 (14.11. – 17.11.2013)

Oravská knižnica bola jednou z regionálnych knižníc, ktoré sa predstavili na 21. knižnom veľtrhu Bibliotéka 2013 v Inchebe, a. s. Bratislava. Priestor vo vystavovateľskom stánku ŽSK využila na prezentáciu svojej vydavateľskej a edičnej činnosti a predajnú výstavu víťazných kníh súťaže Kniha Oravy 2012, prezentáciu projektov a ďalšej činnosti knižnice. Na Pódium 1 sa predstavila programom *Kniha Oravy 2012* – prezentácia súťaže a víťazných autorov, z ktorých sa podujatia osobne zúčastnili ocenené autorky beletrie *Ivana Furljelová* a *Eva Dedinská*. Host'om programu bol oravský rodák, básnik *Štefan Balák*, ktorý predstavil svoju novú zbierku *Sedmopočetníci*. Na podujatí odovzdal knižný dar Oravskej knižnici JUDr. Milan Galanda z Obce Oravcov v Bratislave.

Udelenie ocenenia Priateľ knižnice (12.12.2013):

Tradičným záverečným podujatím pre verejnosť adventný literárny podvečer, na ktorom bola slávnostne uvedená do života kniha *Gorali* za účasti jej spolutvorcov Adely Kullovej a Petra Hubu. Súčasťou podujatia bolo vyhodnotenie medzinárodnej súťaže *Inšpirácie* a otvorenie výstavy fotografií. Víťazom odovzdali ocenenia a súťaž vyhodnotili členovia poroty *Jozef Jurík* a *Milan Horňák*. Všetci prítomní získali od knižnice darček v podobe nástenného kalendára, v ktorom boli uverejnené vybrané súťažné fotografie. Pozvanie na akciu prijali okrem súťažiacich aj kolegovia z partnerskej knižnice v Limanowej. V programe vystúpili členovia detského folklórneho súboru *Goralská muzika* z Hladovky.

Ocenenie *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň, si prevzali PaedDr. Kvetoslava Balková a PhDr. Jaroslava Bruncková z Gymnázia P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne.

Medzinárodné projekty:

Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne (apríl 2013 – február 2014)

Medzinárodný projekt, ktorého cieľom je rozvoj cezhraničných kontaktov a slovensko-poľskej spolupráce v oblasti kultúry a regionalistiky, bol podporený Programom cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 – 2013 fond Mikroprojekty. Program projektu tvorili aktivity pre všetky vekové kategórie: vydanie reprezentačnej publikácie autora Petra Hubu o oravskom maliarovi Maximiliánovi Račkayovi a jej prezentácia, hodiny regionálnej výchovy vychádzajúce z vydanej mapy kultúrno-historických a prírodných zaujímavostí Oravy a oblasti Limanowej, tvorivé výtvarné dielne zamerané na ilustráciu regionálnych povestí a následnej medzinárodnej súťaži *Ilustrácia regionálnej povesti*, vydanie informačno-propagačných materiálov (magnetky, kalendáriky, záložky do kníh, dáždniky), tematické

stretnutia seniorov s detskými čitateľmi, súťaž školských časopisov *Najlepší školský časopis*, poznávací pobyt pre tvorcov školských časopisov spojený s workshopmi na Katedre žurnalistiky Katolíckej univerzity v Ružomberku, kurz výpočtovej techniky pre seniorov a sociálne znevýhodnených, stretnutia so spisovateľkami *Evou Dedinskou* a *Slávkou Koleničovou* v *Kresle pre host'a*, medzinárodná fotografická súťaž *Inšpirácie*.

Kultúra nás spája (september 2012 – jún 2013)

Mikroprojekt realizovaný v spolupráci s Regionálnou knižnicou Karviná, spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013, ktorý svojím zameraním nadväzoval na predchádzajúci projekt Výpravy za vzájomným kultúrnym poznaním. Z plánovaných aktivít sa v roku 2013 realizovala výstava detských prác medzinárodnej výtvarnej súťaže Vianočný pozdrav pre knižnicu. Ďalšími aktivitami boli hodiny regionálnej výchovy, v rámci ktorých účastníci (žiaci ZŠ oboch prihraničných území) spoznali významné osobnosti, históriu, kultúru oboch regiónov a prostredníctvom zábavno-súťažného kvízu si otestovali svoje vedomosti o partnerských regiónoch. Súčasťou aktivity boli exkurzie do Zázrivej a Vychylovky, spojené s prehliadkou miestnych atraktivít. Pre žiakov ZŠ a 1.-4. ročníka osemročných gymnázií boli v rámci projektu pripravené hodiny tvorivého písania, počas ktorých mali za úlohu vypracovať príbeh na základe piatich kľúčových slov z vybranej povesti partnerského regiónu. Šesť najlepších prác bolo uverejnených v časopise Priateľ knižnice. Záverečná aktivita projektu – poznávacia exkurzia knihovníkov do Karvinej – ponúkla účastníkom prehliadku kultúrnohistorických pamätihodností mesta Karviná a novozrekonštruovanej centrálnej budovy Regionálnej knižnice Karviná. Knihovníkom bol predstavený systém knižnično-informačnej práce v knižnici a prostredníctvom prezentácie i samotný proces prestavby, vďaka ktorému sa Regionálna knižnica Karviná stala regionálnym kultúrnym centrom so službami presahujúcimi klasické ponímanie knižnice.

Uskutočnené besedy:

Antonín Bajaja (spisovateľ), Štefan Balák (spisovateľ), Miroslav Bartoš (spisovateľ), Roman Brat (spisovateľ), Stanislav Brtoš (spisovateľ), Ján Cíger (spisovateľ, lektor literárnych dielní), Eva Dedinská (spisovateľka), Ivana Furjelová (spisovateľka), Andrea Gregušová (spisovateľka), Peter Huba (spisovateľ, historik), Milan Igor Chovan (spisovateľ), Alena Chytilová (zostavovateľka odbornej publikácie), Rudolf Jurolek (spisovateľ), Martin Kellenberger (ilustrátor, pedagóg), Radislav Kendera (spisovateľ), Iveta Kloptová (spisovateľka), Slávka Koleničová (spisovateľka), Jaroslav Kovanda (spisovateľ), Ján Litvák (spisovateľ, publicista), Blažena Mikšíková (spisovateľka), Jakub Milčák (ilustrátor), Peter Milčák (spisovateľ, vydavateľ, prekladateľ), Enja Rúčková (spisovateľka), Miroslav Saniga (spisovateľ), Jozef Medard Slovák (spisovateľ, bloger), Tomáš Toček (cestovateľ, horolezec, spisovateľ), Roman Večerek (herec), Peter Zajac a Mária Zajacová (zostavovatelia monografie)

Uvedenie a prezentácia nových kníh:

- Eva Dedinská – *Keď slzy liečia*
- Ivana Furjelová – *Až keď bude mama triezva*
- Peter Huba – *Maximilián Račkay*
- Peter Huba – *Čas veľkých činov*
- Stanislav Markovič – *Poviedky 2. Chodec popri stene*
- Kolektív autorov – *Gorali*

- Kolektív autorov z Limanowej a Dolného Kubína – e-book *Transgraniczne przenikanie / Transhraničný prienik*

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Stretnutia slúžia na získanie vzájomných kontaktov, ich súčasťou sú tvorivé dielne, čítanie a rozborov vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch. Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici.

Klub čítajúcich rodičov a ich detí – určený najmladším čitateľom (hlasné čítanie, prezeranie knižiek a obrázkov, hry a vytváranie pozitívneho vzťahu ku knihám od skorého detstva). Klub sa stretáva už deviaty rok, v súčasnosti v *Detskej knižnici* materského centra Klubík v Dolnom Kubíne, ktorého priestory viac vyhovujú deťom v rannom veku. Raz mesačne do materského centra prichádza koordinátorka služieb a kultúrno-výchovnej činnosti, spolu si nahlas čítajú, rozprávajú sa o knižkách. Do čítania sa aktívne zapájajú aj rodičia. Členovia klubu môžu knižnicu navštevovať individuálne, prezenčne si vypožičať a čítať knihy v kútiku pre najmenších na detskom oddelení. Okrem kníh sú tu k dispozícii hračky a stavebnice.

Mravenisko – klub rodičov a detí, ktorí sa stretávajú v priestoroch detského oddelenia.

Školské kluby detí ZŠ v Dolnom Kubíne navštevujú knižnicu počas školského roka pravidelne v popoludňajších hodinách. Žiaci sa venujú hlasnému a tichému čítaniu, pracujú v tvorivých dielnach, hrajú spoločenské hry a súťaže.

Klub fantastiky Unicornus – pôsobí pri knižnici od r. 2007. Jeho členmi sú starší žiaci základných a stredných škôl a študenti vysokých škôl. V spolupráci s knižnicou realizujú aktivity tematicky zamerané na fantasy literatúru. Počas letných prázdnin klub pravidelne organizuje úspešné nočné čítanie pod názvom *Noc čierneho jednorožca*.

Poľský klub – zriadila Oravská knižnica so zámerom združiť občanov poľskej národnosti žijúcich v našom regióne a priaznivcov poľskej literatúry a kultúry. Cieľom stretnutí klubu je informovanie o novej literatúre v poľskom jazyku, čítanie literatúry, rozvíjanie vzájomných slovensko-poľských kontaktov, projekcie DVD filmov v poľskom jazyku, diskusie. Členovia klubu majú možnosť stretávať sa v priestoroch knižnice, využívať knižničný fond a zariadenie. Pri príprave programov sú akceptované návrhy členov klubu a ich záujmy. Pokles záujmu zo strany verejnosti o pravidelné stretávanie sa v klube pretrváva, preto sú organizované len príležitostné podujatia. Najvýznamnejším podujatím v r. 2013 bolo stretnutie s konzulom Poľskej republiky na Slovensku Grzegorzom Nowackim. V diskusii návštevníci získali informácie o možnostiach vzdelávania v Poľsku, štipendijných programoch vysokoškolského štúdia, možnosti vzdelávania v poľskom jazyku pod vedením profesionálnych lektorov vo víkendovej Poľskej škole v Žiline, vyučovania poľského jazyka a literatúry prostredníctvom internetu, získavania certifikátov a ďalších dokladov.

Pri rozvíjaní kontaktov medzi Slovenskou republikou a Poľskom spolupracujeme s organizáciou Ahoj Slovakia v Krakove. Počas Letnej školy slovenského jazyka a kultúry, ktorá sa realizuje v Dolnom Kubíne, majú jej účastníci možnosť využívať výpožičné služby Oravskej knižnice a sú pre nich organizované kultúrno-vzdelávacie podujatia.

Výstavky a nástenky

Výstaviiek bolo pripravených 179 (v roku 2012: 189) a násteniek 23 (v roku 2012: 46). Výstavkami kníh a nástenkami si pripomíname výročia, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

V mesiacoch február – apríl bola v priestoroch náučného oddelenia nainštalovaná výstava kresieb dolnokubínskeho výtvarníka a pedagóga Stanislava Markoviča *Kresby II*.

V mesiacoch marec – apríl mali návštevníci knižnice možnosť zoznámiť sa s nominovanými publikáciami v regionálnej súťaži *Kniha Oravy 2012* na výstave v priestoroch náučného oddelenia. Na rovnakom oddelení boli pripravené aj výstavy publikácií z fondu knižnice v rámci prevencie drogových závislostí *Týždeň boja proti drogám*, pri príležitosti *Roku Cyrila a Metoda*, *Marca mesiaca knihy*.

V priestoroch detského oddelenia pravidelne vystavujeme výtvarné a literárne práce detí (*Kúzla z papiera*, *Kniha môjho srdca*, *Šikovné ručičky*, *Solúnski bratia*, *Ilustrácia povesti Ako prišli Cyril a Metod do Tvrdošína*, *Rozprávka o lietajúcej mačke*, *Ilustrácie Osmijankovej rozprávky*).

V júli a auguste sa návštevníci mohli zoznámiť s víťaznými publikáciami regionálnych súťaží *Kniha Oravy*, *Kniha Turca*, *Kniha Liptova*, *Kniha Kysúc*, *Kniha Považia* na putovnej výstave, ktorá sa postupne sprístupnila v regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja.

V septembri sa knižnica pripojila k ďalším kultúrnym inštitúciám a pri príležitosti *Dní európskeho kultúrneho dedičstva* usporiadala deň otvorených dverí a výstavu publikácií *Pamiatky môjho domova*.

V rámci medzinárodných slovensko-poľských projektov sme pripravili výstavy výtvarných prác žiakov, ktorí sa zúčastnili súťaže *Ilustrácia regionálnej povesti* a výstavu fotografií účastníkov súťaže *Inšpirácie*.

Súťaže a ankety: 21

Oravská knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny, MY - Liptovské noviny a MY – Turčianske noviny vyhlásila 10. ročník regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl *Najlepší školský časopis*. Aktuálny ročník súťaže bol súčasťou medzinárodného projektu a zúčastnili sa jej nielen slovenské, ale aj poľské časopisy, v celkovom počte 28 prihlásených časopisov. Porota pracovala v zložení: Ing. Lýdia Vojtaššáková – šéfredaktorka týždenníka MY Oravské noviny, Mgr. Vladimír Buzna – pedagóg na Katedre žurnalistiky a hovorca Katolíckej univerzity v Ružomberku, Juraj Lukáč – polygraf, grafik. V 1. kategórii zvíťazil časopis *Úsmev* z CZŠ sv. apoštola Pavla v Sihelnom, v 2. kategórii *Lomítka* zo ZŠ s MŠ v Lomnej a v 3. kategórii *Novinky pod nosom* z Evanjelickej spojenej školy v Martine. Cena redakcie MY Oravské noviny bola udelená časopisu *Do pohody* zo ZŠ s MŠ Jána Vojtaššáka v Zákamennom a Cena Katedry žurnalistiky FF KU v Ružomberku časopisu *Plusk* zo Szkoly Podstawowej v Nowym Rybiu (PR).

Oravská knižnica sa aj v tomto roku, po piatykrát, zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom* so žiakmi ZŠ J. Matúšku a ZŠ P. Škrabáka v Dolnom Kubíne. Súťaže sa zúčastnilo deväť triednych kolektívov žiakov prvého stupňa ZŠ. Každé súťažiacie dieťa riešilo 8 náročných súťažných otázok zo slovenskej a svetovej literatúry. Okrem slovných riešení súťažných otázok deti mohli poslať aj svoje originálne nápady k súťažným témam, výtvarné práce, fotografie, denníky, svoju vlastnú tvorbu – básničky, rozprávky, krátke príbehy, knihometre, bábky. Pod vedením pracovníčky detského oddelenia Aleny Javorkovej sa trieda II.A zo ZŠ M. Kukučina umiestnila na 2. mieste, trieda II. B zo ZŠ P. Škrabáka na 3. mieste, za originalitu pri tvorbe knihometra bola ocenená IV. A zo ZŠ P. Škrabáka.

Detské oddelenie pripravilo celoročnú vedomostnú súťaž *Osmijanko vie – kto vie tiež, odpovie* a regionálne kolá literárno-vedomostnej súťaže *Knižný Vševedko* pre 24 triednych kolektívov. Trojčlenné družstvo detských čitateľov, víťazov regionálneho kola, reprezentovalo knižnicu na krajskom kole v Turčianskej knižnici v Martine, kde získali 2. a 3. miesto. Súťaž každoročne organizujú regionálne knižnice ŽSK v spolupráci s Krajskou pobočkou SSK. Detské oddelenie sa aktívne zapojilo aj do súťaže vydavateľstva Albatros Nakresli svoju najobľúbenejšiu postavku Z. Millera a do súťaže s T-comom O najkrajšieho mobíka.

Používatelia knižnice mali možnosť hlasovať v celoslovenskej čitateľskej ankete *Zlatá rybka - Detská kniha roka*, ktorú vyhlásili OZ Fanfáry a Pracovná skupina pre prácu s deťmi a mládežou pri OKS SNK v Martine. Najdôležitejšiu úlohu v ankete zohrávajú knižnice so svojimi knihovníkmi. Preberajú úlohu hlavného propagátora akcie a vytvára sa ňou priestor k individuálnym rozhovorom o čitateľskom záujme detí. Z Oravskej knižnice bolo zaslaných 549 anketových lístkov.

Súťaž *Kniha Oravy 2012* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Súťažili publikácie, ktoré vyšli v r. 2012 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníhkupci alebo čitateľská verejnosť. O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice prípadne elektronickým hlasovaním.

Cieľom súťaže je propagácia regionálnej literatúry medzi širokou verejnosťou a ponúknutie priestoru autorom a vydavateľom na bezplatnú prezentáciu svojich diel. Súťaž nemá ambíciu odborného hodnotenia predkladaných kníh, ide v nej o poskytnutie možnosti vyjadrenia čitateľskej priazne jednotlivým publikáciám.

Do 5. ročníka bolo nominovaných 25 kníh v dvoch kategóriách (beletria 11 publikácií, odborná literatúra 14 publikácií) a odovzdaných bolo 412 platných hlasov čitateľov.

Víťazné knihy v 1. kategórii – beletria: Peter Huba – *Kliatba*, Ivana Furjelová – *Squelé babenky*, Eva Dedinská – *Budem tvojimi očami*.

V 2. kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: Peter Zajac – Mária Zajacová- *Krivá. Obec a jej obyvatelia v plynutí času*, Pavel Dvořák a kol. – *Juraj Turzo. Veľká kniha o uhorskom palatínovi*, Alena Chytilová – *Z dejín lekárnictva na Orave (1632-1950)* .

Na slávnostnom vyhodnotení súťaže boli z hlasujúcich vyžrebovaní výhercovia, ktorí získali vecné ceny. Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach Žilinského samosprávneho kraja a na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave.

Súčasťou medzinárodného projektu *Vzájomné kultúrne inšpirácie – tradične i inovatívne* bola výtvarná súťaž *Ilustrácia regionálnej osobnosti* určená žiakom základných škôl, do ktorej sa zapojilo 326 účastníkov. Ilustrácie povestí z regiónov Oravy a Limanovej hodnotila porota v zložení: Mgr. Zlatica Jurčiaková, ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, Mgr. Janka Kevešová, ZŠ v Žaškove, Mgr. Janka Lastičová, CSS v Dolnom Kubíne.

Práce boli sprístupnené verejnosti v priestoroch náučného oddelenia Oravskej knižnice v Dolnom Kubíne a následne v Mestskej knižnici v Limanovej.

V rámci uvedeného projektu sa uskutočnila aj fotografická súťaž pre všetky vekové kategórie *Inšpirácie*. Prostredníctvom vlastných fotografií mali účastníci predstaviť zaujímavé miesta svojho regiónu. Súťaže sa zúčastnilo 34 súťažiacich zo 116 fotografiami v 3 kategóriách, 13 z Poľskej republiky, 1 z Českej republiky a 20 zo Slovenskej republiky. Porota v zložení: Jozef Jurík, Ing. Milan Horňák a Mgr. Art Anna Farbáková rozhodla nasledovne:

1. kategória: 1. Adam Skirčák, 2. Lukáš Horváth, 3. Marián Marcinka
2. kategória: 1. Łukasz Wojtas, 2. Edyta Pajor, 3. Michał Wojtas

3. kategória: 1. Marek Majerczak, 2. Kamil Bankowski, 3. Vladimír Adamec
Súťažné fotografie boli sprístupnené na výstave v priestoroch čítárne a výber z nich bol uverejnený v nástennom kalendári, ktorý knižnica vydala.

Súťaž o najlepšiu literárnu biografiu oravskej osobnosti bola vyhlásená v r. 2012 s presahom do r. 2013. Mohli sa jej zúčastniť autori s doteraz nepublikovaným rukopisom biografie osobnosti alebo s biografickým románom napísaným v slovenskom jazyku. Do súťaže boli zaslané 2 rukopisy, ktoré nezodpovedali stanoveným kritériám.

Detské oddelenie pripravilo čitateľskú súťaž *Čítame s nezábudníkom*, ktorá bola súčasťou projektu podporeného MK SR.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2012	r.2013	Rozdiel
registrované bibliograf. a faktogr. informácie	26 807	25 023	- 1 784
Počet vypracovaných bibliografií	4	2	- 2
Počet rešerší	140	102	- 38
- z toho na regionálne témy	33	31	- 2
Počet monitorovaných periodík	49	51	+ 2
Počet záznamov v databáze celkom	18 201	18 711	+ 510
z toho ročný prírastok	507	510	+ 3
fond regionálnych dokumentov – knihy	3 062	3 104	+ 42
periodiká	45	34	- 11
počet využívaných elektronických zdrojov	6	6	0
výpožičky regionálnej literatúry	2 995	1 648	- 1 347

Oravská knižnica Antona Habovštiaka plnila počas roku 2013 funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín.

Úsek bibliografie a regionálnych dokumentov bol systematicky doplňovaný novými prírastkami, ktoré sme získavali nákupom a darom, formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlačkom získavame všetku periodickú tlač v regióne (v roku 2013 to bolo 34 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické doplňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2013, vyhľadávaním na internetových stránkach, prípadne prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné i školské časopisy do knižnice pravidelne. Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2013“ v knižničnom systéme Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2013 obsahovala databáza 18 711 bibliografických záznamov. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov. V dôsledku krátenia finančných prostriedkov odoberá od r. 2010 knižnica menší počet periodickej tlače, čo

negatívnym spôsobom ovplyvnilo rozsah monitoringu regionálnych tém. Odzrkadľuje sa to aj v nižšom počte nových záznamov v databáze. Tiež niektoré obecné a mestské úrady prestali vydávať vlastné noviny, ktoré bližšie dokumentovali dianie v meste a obci.

Výpožičné, rešeršné a bibliograficko–informačné služby na úseku regionálnej bibliografie sú využívané predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom naskenovaných článkov, tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky doplňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. V novom automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sme začali ukladať dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2013 bolo spracovaných 102 elektronických rešeršných výstupov, z toho 31 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie, Českej národnej bibliografie, EBSCO databáz a on-line katalógov knižníc.

Žilinský samosprávny kraj aj v tomto roku pokračoval v tradícii vyhlasovania Roku osobností a udalostí. V roku 2013 si nielen Žilinský kraj, ale aj celé Slovensko pripomenulo **1150. výročie príchodu vierozvestcov sv. Cyrila a sv. Metoda** na územie dnešného Slovenska. Oravská knižnica pripravila pri tejto príležitosti viaceré podujatia, o ktorých sú bližšie informácie uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2012	r.2013	Rozdiel
Počet metodických návštev	45	44	- 1
– z toho verejné knižnice	35	32	- 3
školské knižnice	10	12	+ 2
Počet konzultácií	154	135	- 19
Odborné podujatia	2	2	0

3.2. Vnútroknižničná metodika - zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb, vypracovanie koncepcií, interných smerníc a dokumentov,

rozborovú činnosť a spracovávanie štatistík, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. nový knižničný a výpožičný poriadok, dotazník k benchmarkingu, programový rozpočet, podklady k správe o dodržiavaní ľudských práv v Slovenskej republike za rok 2012, odpočet plnenia aktivít v oblasti prevencie kriminality za r. 2012, podklady pre analýzu kultúrnych podujatí pre menšiny, odpočet dostupných on-line služieb), participáciu pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, cezhraničnú spoluprácu, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne práce, prípravu a realizáciu podujatí väčšieho rozsahu.

Metodička zabezpečovala servis nad systémom Clavius, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji, aby bola zabezpečená korektná prevádzka nového systému. Metodička koordinovala aj realizáciu ďalších aktivít a administráciu projektu Informácie bez hraníc, ako aj projektov cezhraničnej spolupráce s poľským partnerom a úkony súvisiace s uplatňovaním Zákona 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (registrácia informačného systému, poučenie oprávnenej osoby).

3.3. Verejné knižnice

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet kniž. v met. pôsob.	Úväzok metod. pre okres. metod.	Odb. poduj. pre knih.	Počet metod. návštev	Počet konzul.	Počet stagnuj. knižníc	Počet knižníc s obnov. činn.	Počet kniž. bez fin.prostr. na KF	% kniž. bez nákupu KF	Počet automat. knižníc	Počet knižníc s intern. pre verej.
2012	58	1	2	45	154	17	1	35	60	9	8
2013	58	1	1	44	135						

* ďalšie údaje budú doplnené po zverejnení on-line výkazov MK SR a spracovaní štatistických ukazovateľov za obecné knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 58 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 22 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav verejných knižníc nezmenil.

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 5 obecných knižníc. Mestské knižnice v Námestove, Trstenej a Tvrdošíne a obecná knižnica v Rabči sú plne automatizované prostredníctvom knižnično-informačného systému Libris. V knižniciach v Nižnej, Zákamennom a Oravskej Lesnej realizoval T. Menyherť odčlenenie databázy po ukončení retro spracovania fondu a na následných metodických návštevách sa uskutočnilo zaškolenie pracovníkov týchto knižníc v module Výpožičné služby – zápis nového čitateľa, absenčné a prezenčné vypožičiavanie dokumentov, vrátenie dokumentov, vyhľadávanie informácií o autoroch, tituloch a podľa predmetových hesiel, vedenie denných štatistík, zálohovanie databázy. V knižnici v Zázrivej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme MaSK. V knižnici v Rabči sa uskutočnil prechod z knižnično-informačného systému Libris do Clavia. V rámci metodických návštev sme priebežne zaškolovali pracovníčky týchto knižníc v práci s jednotlivými modulmi knižničných systémov (retro, revízia, akvizícia, výpožičný proces,

generovanie súhrnných štatistických údajov), opravovali vzniknuté chyby v programe. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku a knihovnícky program a okrem knižnice v Zázrivej aj prístup na internet. Personálne zabezpečenie v obecných knižniciach, ktoré sú zaradené do siete knižníc s profesionálnymi zamestnancami, je veľakrát riešené pracovníkmi na absolventskej praxi a aktivačných prácach, ktorí sa často striedajú a nie je zabezpečená kontinuita v správnom spracovávaní fondu a je potrebné opakované zaškoľovanie týchto pracovníkov pri práci s knižnično-informačným systémom a častá oprava chýb v databázach.

Z profesionálnych knižníc sa do národného projektu Informatizácia knižníc SR – verejný internet zapojila len knižnica v Rabči, kde je v prevádzke 8 terminálov. Ostatné knižnice sa z dôvodu nedostatočných priestorových, organizačných, personálnych a technických podmienok do projektu nezapojili.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do Grantového systému MK SR. Projekty na nákup literatúry pre rok 2013 podali všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi, podporené boli knižnice Námestovo 8000 Eur, Rabča 700 Eur, Oravská Lesná 1000 Eur, Tvrdošín 900 Eur, Trstená 900 Eur, Nižná 600 Eur. Projekty na získanie výpočtovej techniky pre rok 2013 podali knižnice v Námestove (podporený sumou 1943 Eur), Rabči (podporený sumou 1000 Eur), Oravskej Lesnej (podporený sumou 1947 Eur), Nižnej (nepodporený) a Trstenej (nepodporený).

Do dotačného systému MK SR pre rok 2014 podali projekty na nákup literatúry všetky knižnice s profesionálnymi pracovníkmi, projekty sú v procese schvaľovania. Do grantovej schémy na nákup výpočtovej techniky podali projekty knižnice v Nižnej, Trstenej, Tvrdošíne, Oravskej Lesnej, Rabči, Námestove.

Dňa 19.9.2013 sa uskutočnilo pracovné stretnutie profesionálnych knihovníkov, ktorí sa zúčastnili seminára zameraného na témy Medziknižničné výpožičné služby, Vyhľadávanie v on-line katalógoch SNK a ďalších slovenských knižníc, Službu Spýtajte sa knižnice, Informácie o elektronických informačných zdrojoch na internete, ktoré predniesli pracovníci SNK Martin.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR na MKSR).

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do Grantového systému MK SR. V roku 2013 podalo projekty na nákup knižného fondu 5 knižníc: Zábiedovo, Zuberec, Krušetnica, Oravská Jasenica, Bziny, nebola podporená ani jedna knižnica. Projekty na získanie výpočtovej techniky podali knižnice v Bzinách, Medzibrodí, Pucove, Lokci, Krušetnici, nebola podporená ani jedna

knižnica. V minulých rokoch boli knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi pri podávaní projektov aktívnejšie, ale je pre nich demotivujúce, keď ani po niekoľkých zaslaných projektoch nie sú podporené.

V sieti neprofesionálnych knižníc používa automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Istebnom, Liesku, Oravskom Podzámku a Oravskej Polhore a systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Habovke, Novoti, pracovníckam týchto knižníc bolo poskytnuté zaškolenie v práci s programami. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov.

Sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín sú vyhodnotené v samostatnej správe.

Sieť školských knižníc

V roku 2013 sa vo zvýšenej miere obracali na nás pracovníci školských knižníc predovšetkým v súvislosti s automatizáciou ich knižníc, kde sme im poskytli informácie o existujúcich knižničných softvéroch. Ďalšími oblasťami, v ktorých poskytujeme metodickú pomoc je stavanie knižného fondu, klasifikácia fondu podľa MDT, katalogizácia fondu, vyradovanie literatúry, spracovanie fondu v programe MaSK a pod.

V školskej knižnici v Lokci je inštalovaný systém Libris, kde po retro spracovaní fondu a príslušnom zaškolení pristúpili k realizácii výpožičných služieb. Školská knižnica pri Strednej priemyselnej škole v Tvrdošíne je profesionalizovaná knižnica s celodennou prevádzkou a je automatizovaná prostredníctvom knižničného systému Libris, v priebehu roka sme v tejto knižnici uskutočnili niekoľko metodických návštev zameraných na opravu chýb a zaškolenie v jednotlivých moduloch. Obdobná situácia je v školskej knižnici pri ZŠ M. Medveckej v Tvrdošíne. Opakovane sme poskytli metodickú pomoc pri práci so systémom MaSK v školskej knižnici pri ZŠ J. Matúšku v D. Kubíne.

Môžeme skonštatovať, že situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR, v rámci svojich možností OKAH poskytuje školským knižniciam metodickú pomoc na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice sú zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Priestorovo a materiálne sú vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa predovšetkým z nákupov, ale tiež z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov. Pozitívom je, že viaceré školy pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík a získavajú zdroje v rámci projektov na modernizáciu svojich knižníc. Projekty podávajú na základe grantových výziev predovšetkým Ministerstva školstva, ale aj Ministerstva kultúry. Knižnice si vedú evidencie a spracúvajú štatistické výkazy. Všetky navštívené školy, v ktorých sa nachádza školská knižnica, umožňujú svojim žiakom i pracovníkom využívať služby knižnice.

Ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, predovšetkým pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ J. Matúšku v Dolnom Kubíne, kde pracuje školská knihovníčka na plný pracovný úväzok. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy.

Knižnica ZŠ s MŠ pri Dolnooravskej nemocnici s poliklinikou MUDr. L. N. JÉGÉ bola v r. 2013 zariadená novým nábytkom.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov (SSK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Individuálnymi členmi SSK sú 8 pracovníci knižnice, pani A. Albíniová zastupovala knižnicu ako členka výboru pobočky SSK Žilinského kraja. Krajská pobočka sa podieľa ako spoluorganizátor na niektorých podujatiach knižnice a podľa svojich finančných možností prispieva na realizáciu týchto aktivít, v roku 2013 Oravská knižnica nemala zo strany spolku finančne podporené žiadne podujatie. Členovia SSK sa zúčastnili 20.11.2013 na Krajskej konferencii SSK v Martine. Obidve profesijné organizácie sa podieľajú na príprave a realizácii odborných vzdelávacích aktivít pre knižnice a vytvárajú podmienky pre riešenie odborných a legislatívnych problémov knižníc. Pracovníci knižnice sa do činností týchto organizácií zapájali účasťou na vzdelávacích podujatiach.

Oravská knižnica Antona Habovštiaka je aj partnerskou knižnicou *Parlamentnej knižnice Národnej rady SR* a v rámci projektu „Informácie pre verejnosť“ sprostredkúva používateľom informácie o činnosti NR SR a EÚ.

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK s inými kultúrnymi organizáciami, mestami, obcami, 3. sektorom a občianskymi združeniami*
- Príloha č. 2: *Medzinárodná spolupráca kultúrnych organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 3: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 4: *Využitie kultúrnych poukazov*
- Príloha č. 5: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (hárky 1-2)*
- Príloha č. 6: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 7: *Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť*
- Príloha č. 8: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 9: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 10: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 11: *Poistenie majetku kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 12: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 13: *Elektronizácia kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (hárky 1- 3)*

- Príloha č. 14: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 15: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 16: *Zmluvy kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 17: *Tabuľka 641 Bežné transfery*
- Príloha č. 18: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2011 KULT (MK SR)*